

vestnik

Letnik XVII.

Celovec, petek, 9. marec 1962

Štev. 10 (1034)

SPÖ-zasedanje v Salzburgu:

Odločna državnotvorna avstrijska koncepcija

Kakor pred nekaj tedni na Semmeringu ÖVP je zasedala socialistična stranka Avstrije od 1. do 3. marca 1962 v Salzburgu. V očigled jesenskih volitev v parlament sta imela tako zasedanje ÖVP na Semmeringu kot socialistično zasedanje v Salzburgu še prav poseben pomen.

Vsebinsko in linijo salzburškemu zasedanju je dal s svojim širokozasnovanim političnim referatom zvezni predsednik SPÖ vicekancler dr. Pittermann. V njem je zavzel jasno in odločno stališče do poglavitnih vprašanj avstrijske politike, ki v zadnjem času vedno spet vznemirjajo javnost: do vprašanja izpolnitve vladnega programa, do vprašanja nevtralizacije in državne pogodbe, do vprašanja sodelovanja in zlasti do vprašanja nevarnosti za avstrijsko demokracijo s strani neonacističnih in velenemških antidemokratskih elementov.

K vprašanju izpolnitve vladnega programa je vicekancler izjavil, da je bilo v sodelovanju obeh velikih strank mogoče uresničiti dober del programa, v kolikor pa gotove točke vladnega programa še niso izvedene, izvedbe niso preprečili socialisti, marveč reakcionarni ekstremistični krogi v ÖVP, proti katerim se demokratične in socialne sile v tej stranki sami niso mogle uveljaviti. ÖVP išče večino z ekstremisti desno od nje, avstrijsko ljudstvo, zlasti pa ljudje z majhnim in srednjim delovnim dohodkom pa potrebujejo krepitev demokratičnih in socialnih sil v Avstriji — je ocenil vicekancler notranje-politično situacijo naše države.

Parlament ima pred volitvami še pomembne naloge

V nadaljevanju svojega iznašanja je govornik pokazal na uspešna prizadevanja zlasti socialistov za uresničitev številnih točk vladne izjave, medtem ko je omenil kot naloge parlamenta in vlade še pred volitvami davčno reformo za ljudi z majhnimi dohodki, reorganizacijo šolstva in vzgoje, reformo kazenskega prava v zaščito notranjega miru, gotove socialne reforme, vprašanje pospeševanja štednje in gradnje stanovanj, zakon o kartelih in spremembo volilnega zakona z upoštevanjem rezultatov zadnjega ljudskega štetja. ÖVP je očital, da preprečuje sklenitev sporazuma o upravljanju ERP-sredstev, da ne čuje upoštevati predpisov o potrebi razpisov pri javnih namestitvah in da preprečuje zakonitev delovnega prava, zboljšanje rent in rešitev kočljivega stanovanjskega vprašanja.

V zvezi z zunanje-političnimi vprašanji je vicekancler dr. Pittermann zlasti ostro kritiziral dvoličnost ÖVP glede vprašanj nevtralizacije, izpolnjevanja državne pogodbe ter pristopa k EWG. Dobesedno je izjavil, da se je vlada v zunanji politiki priznala k nevtralizaciji kot smeri in k točni izpolnitvi državne pogodbe brez vsakega mežikanja. Sedanja dvoličnost med jezikom vlade in propagando ÖVP pa vodi v svetu k nezaupanju v iskrenost avstrijske politike.

Vicekancler je končal svoja iznašanja: »V očigled zadržanja posameznih organizacij in funkcionarjev ÖVP ne moremo prikriti svoje zaskrbljenosti za bodočo usodo Avstrije. Krogi v ÖVP, ki so odločeni za sodelovanje izgubljajo očitno vedno bolj vodstvo v njej. Sicer še niso prevzeli vlade v ÖVP tako imenovani reformistični krogi, pač pa že javno zavzemajo stališče proti oficialni politiki stranke in proti

demokraciji. Občni zbor Štajerske ÖVP je sprejel resolucijo, v kateri odklanja potrebne zakonite ukrepe proti porajajočemu se neonacizmu.

Brez nevtralizacije in demokracije ni neodvisnosti in svobode

Treba je veliko korajže, v očigled najdb razstreljiva in orožja ter bombnih napadov in strelav okoli parlamenta, govoriti le o »dozdevnih« nevarnostih za demokracijo.

ÖVP-jevski poslanec Kranebitter je v parlamentu javno poudaril svoje razumevanje za one funkcionarje v Berg Isel Bundu, ki idealov Velike Nemčije še niso mogli iztrgati iz svojega srca. ÖVP dosedaj še ni našla korajže, da bi se distancirala od te izjave svojega poslanca Kranebitterja. Ali naj Avstrija po ljudeh takega naziranja vzbudi zopet dvome v iskrenost obveznosti, ki jih je prevzela v državni pogodbi?

Socialisti poudarjamo sodelovanje z demokrati drugega političnega naziranja. Brezkompromisno pa odklanjamo sleherni sodelovanje z nedemokracijo. Globoko smo prepričani v življenjsko možnost Avstrije kot samostojne in neodvisne dežele. Neodvisnost in svobodo pa bomo samo ohranili, če bomo branili nevtralizacijo in demokracijo. Zavedamo se, da sta to volja in naziranje resnične večine našega ljudstva, zlasti naše mladine. Kličemo k sodelovanju avstrijskih demokratov in avstrijskih patriotov: Avstrija nad vse — vse za Avstrijo!

V isti smeri so govorili tudi ostali govorniki. Tako je pravosodni minister dr. Broda objasn timer predloge za spremembo ka-

zenskega zakona, ki naj služi zaščiti notranjega miru. »Kdo more odobravati, je vprašal, da zapeljani ljudje hitijo v svojo nesrečo in se jih kaznuje s težkimi pripornimi kazni, medtem ko naredbodajalci in zakulisni krivci lahko neovirano sejejo naprej svoje škodljivo seme?«

Mirno sožitje z vsemi državami in sosedi

Tudi zunanji minister dr. Kreisky je v svojem iznašanju ostro zavrnil ÖVP-propagando okoli interpretacije nevtralizacije in EWG. V tej zvezi je napovedal, da bo v kratkem predlagal ministrskemu svetu točno interpretacijo pojma nevtralizacije v smislu pojmovanja tega vprašanja s strani Švice in v smislu definicije, ki jo je podal kancler Raab dne 25. 11. 1955 pred parlamentom. V svojem govoru je zagovarjal tudi potrebo mirnega sožitja z vsemi državami in zlasti s sosedi ne glede na razlike političnih in gospodarskih sistemov. V tej zvezi je pokazal zlasti na dobrososedske odnose med Avstrijo in Jugoslavijo kot vzor, da je možno dobropriljetno razmerje tudi med državama z različnimi političnimi in gospodarskimi sistemi.

Končno so tudi vsi ostali govorniki na salzburškem zasedanju SPÖ zelo jasno opozorili na nevarnosti krepitve skrajnih desničarskih sil, ki pride do izraza v borbi proti nevtralizaciji, v vprašanju pristopa Avstrije k EWG, v južnotirolskem vprašanju in nenazadnje v zaostrevanju socialne borbe z odklanjanjem raznih potrebnih ukrepov na področju gospodarske in socialne zakonodaje.

Celotni potek SPÖ-zasedanja v Salzburgu in reakcija nanj s strani ÖVP FPÖ v tisku in v govorih političnih predstavnikov kaže, da se bo bodoča volilna borba bila v prvi vrsti na ideoloških vprašanjih glede avstrijske državne zavesti, avstrijske nevtralizacije, EWG in neonacizma.

Socialistično zasedanje v Salzburgu je topot pokazalo odločno državnotvorno avstrijsko koncepcijo, ki jo brez dvoma pozdravljajo vse demokratične sile v Avstriji.

Evropski svet obravnaval pritožbo koroškega Slovenca

Zadnjo sredo je bila pri komisiji o človeških pravicah Evropskega sveta v Strassburgu razprava o pritožbi Franca Izopa iz Gorinč pri Št. Jakobu v Rožu zaradi zavrnitve zasebne tožbe v slovenščini s strani okrajnega sodišča v Rožku.

Kakor znano, je Izop vložil po pisarni odvetnika dr. Milerja zasebno tožbo zaradi žaljenja časti pri okrajnem sodišču v Rožku, ki pa je tožbo zavrnilo, ker je bila spisana v slovenščini in ker rožeško sodišče ne spada med sodišča, pri katerih je v izvajanju člena 7 državne pogodbe v smislu takimenovanega sodnega zakona o uporabi slovenščine pred sodišči dovoljena uporaba slovenskega jezika. Ker je bila pritožba Izopa proti odločitvi rožeškega sodišča zavrnjena tudi od višjih sodnih instanc v Avstriji, je vložil pritožbo na komisijo o človeških pravicah pri Evropskem svetu v Strassburgu.

O poteku in izidu razprave bomo podrobneje poročali prihodnjič.

V ZDA spet poizkusi z atomskimi bombami

Preteklo soboto je prezident Kennedy v posebni poslanici narodu sporočil, da bodo ZDA v drugi polovici aprila pričele z nadaljevanjem svojih poizkusov z atomskimi bombami, če Sovjetska zveza do tega časa ne bi bila pripravljena podpisati pogodbo o prepovedi takih poizkusov.

To sporočilo je v svetu povzročilo val protestov. Med prvimi državami je proti poizkusom protestirala Japonska. Pa tudi številne druge države so izrazile svojo zaskrbljenost nad obnovitvijo tovrstnih poizkusov. Predsednik indijske vlade Nehru je s tem v zvezi poudaril, da bi bil zelo vesel, če bi vse velesile, ki imajo atomsko orožje, končno le privolile v prepoved vsakršnih nadaljnjih poizkusov z njimi.

Spet novi tisočaki

Po polomiji, ki jo je povzročila izdaja zadnjih novih bankovcev za tisoč šilingov, je pretekli terek finančni minister sporočil ministrskemu svetu, da bo narodna banka končno le pričela spet izdajati bankovce različnih velikosti. Prvi korak k temu bo izdaja novih bankovcev za tisoč šilingov, ki bodo večji, kot so bili zadnji, ki so med ljudstvom povzročili val ogorčenja. Novi tisočaki bodo sicer imeli enako starim sliko konstrukterja Kaplana, vendar bodo za 7 milimetrov daljši in širši.

Kdo je kriv izdaje tisočakov, ki so na prvi pogled zelo sličili sedanjim stotakom, in kako bo kaznovan, minister ni povedal, čeprav je tisk teh bankovcev stal več milijonov šilingov.

V torek pričetek nove konference o razorožitvi

Po razmeroma dolgem in živčnem sem ter tja so se velesile končno le zedinile glede napovedanega nadaljevanja pogajanj o razorožitvi. S pogajanjmi bodo pričeli v torek v Ženevi, začeli pa bodo zunanji ministri 18 držav. Sovjetska zveza, ki je začetkoma predlagala, da bi pogajanja pričeli na ravni predsednikov teh držav, je v ponedeljek pristala na zahodni predlog, naj se o razorožitvi najprej pogajajo zunanji ministri in naj se z vprašanjem bavijo predsedniki vlad teh držav šele, če bodo zunanji ministri dosegli kakšen napredek.

Napredek pogajanj je seveda že v naprej dvomljiv, kajti Francija je že sporočila, da se pogajanj v Ženevi ne bo udeležila.

Miha Marinko je sprejel nadškofa dr. Antona Vovka

Dne 2. marca 1962 se je dr. Anton Vovk v spremstvu generalnega vikarja dr. Josipa Pogačnika in stolnega prošta dr. Franca Kimovca predstavil predsedniku Ljudske skupščine LRS Mihi Marinku ob imenovanju za ljubljanskega nadškofa. Ob tej priliki je predsednik Miha Marinko čestital dr. Vovku k imenovanju ter poudaril željo po nadaljnji pripravljenosti za sodelovanje pri reševanju konkretnih vprašanj.

V oktobru volitve v Celovcu

Okrajni odbor Socialistične stranke za mesto Celovec je pred kratkim razpravljal o datumu prihodnjih občinskih volitev v Celovcu. Mandatna doba sedanjega občinskega sveta našega glavnega mesta poteka letos 6. oktobra. Zato je vodstvo celovške SPÖ sklenilo, da predlaga ostalim v mestnem svetu zastopanim strankam, da bi volitve bile letos 7. oktobra.

Manj kmetov — več pridelka in zaslužka

Poročilo o razvoju kmetijstva v Evropi, ki sta ga sestavili gospodarska komisija za Evropo pri Organizaciji združenih narodov in Organizacije za prehrano in kmetijstvo (FAO), navaja zanimive podatke o razvoju kmetijstva v severnih in zahodnih predelih Evrope.

V teh predelih so se v zadnjih 10 letih izdatki za nabavo gnojil povečali od 885 milijonov dolarjev na 1 milijardo 400.000 milijonov. Število traktorjev v šestih državah Evropske gospodarske skupnosti se je povzpelo od 300.000 v letu 1950 na 1.580.000 v letu 1959, v istem času je število molznih strojev naraslo od 69.000 na 293.000. V 12 državah severne in zahodne Evrope so investirali v kmetijstvo 17 milijard dolarjev (vedno v zadnjih 10 letih) in investicije so naraščale iz leta v leto. Število ljudi, zaposlenih v kmetijstvu, je nazadovalo za 20 %, najeta delovna sila je upadla za 26 %. V nekaterih državah, kakor na Švedskem in v Zahodni Nemčiji, je število delovnega prebivalstva v tem času nazadovalo za eno tretjino.

Kljub temu upadanju prebivalstva, zaposlenega v kmetijstvu, se je kmetijska proizvodnja zaradi velikih investicij in povečane mehanizacije ter uporabe drugih pripomočkov v omenjenem času povečala za okoli 50 %. Zaradi povečanja proizvodnje in upadanja števila ljudi, ki se bavijo v kmetijstvu, se je povprečen dohodek kmetov povečal skoraj za 40 %. Mnogo tega denarja kmetje zopet vlagajo za nabavo kmetijskih potrebščin in boljše opreme.

Kljub temu ostaja še vedno nerešeno vprašanje malega kmeta, v Zahodni Nemčiji na primer je bilo 1.720.000 posestev v letu 1959, med temi je obsegalo 950.000 posestev manj kakor 5 hektarov. Izmed 9 milijonov posestev v državah Evropske gospodarske skupnosti jih več kakor polovica nima več zemlje kakor 5 hektarov. Sicer ne drži, da je vsako majhno posestvo revno; na Nizozemskem na primer so kmetje, ki branjajo svojo perutnino s krmo, ki jo uvažajo poceni iz tujine, postali neke vrste industriji, ki so leta 1960 imeli dohatek toliko perutnine kakor leta 1952. Sicer drži, da majhna posestva še vedno močno zaostajajo glede dohodkov za industrijo in uslugami. Pred dvema letoma na primer so bili dohodki s povprečnega posestva v Zah. Nemčiji za četrto manjši kakor na isti osnovi preračunani dohodki v industriji ali dohodki mestnega prebivalstva, prav ta država izmed vseh na svetu najbolj umetno vzdržuje cene kmetijskih pridelkov.

Britanska proizvodnja avtomobilov

V l. 1961 se je britanska proizvodnja avtomobilov zmanjšala za 26 % in izvoz za 35 %. Z izvozom avtomobilov je bilo ustvarjenih 537 milijonov funtov. Do zmanjšanja proizvodnje in izvoza je prišlo v glavnem zaradi zmanjšanja ameriških naročil. Zanimivo pa je, da je medtem izvoz v države Skupnega trga narasel za 23 %, medtem ko je v državah Evropskega združenja za svobodno trgovino narasel samo za 18 %. Kljub zmanjšanju proizvodnje in izvoza je britanska industrija optimistična, ker so zaloge v inozemstvu znatno zmanjšane, zaradi česar smatrajo, da so najnovejši modeli britanskih avtomobilov naleteli na dokaj veliko zanimanje v inozemstvu.

Posvetovanje o trgovini z žitom

Od 12. do 16. februarja letos je v Ženevi zasedala posebna študijska skupina Splošnega sporazuma o carinah in trgovini (GATT), ki je na podlagi priporočil lanske jesenske konference trgovinskih ministrov, ki je bila sklicana v okviru GATT, razpravljala o problemih žitne trgovine nasploh in o ustreznih ukrepih za izboljšanje svetovne trgovine z žitom. Omenjenega zasedanja so se udeležile Avstrija, Argentina, Kanada, Združene države Amerike, Velika Britanija in 6 držav članic Evropske gospodarske skupnosti. Na zasedanju niso bili sprejeti nikakoli dokončni sklepi glede svetovne trgovine z žitom, vendar pa so bile zadevne razprave zelo plodne in hkrati dobra priprava za naslednje zasedanje navedene študijske skupine, ki bo že konec letošnjega marca.

Petrolej od Urala v Srednjo Evropo

15 milijonov ton na leto — Naftovod do Bratislave v obratu

Iz Bratislave poročajo, da so spustili v obrat prvi krak naftovoda, ki bo s srednje Volge in od Urala dovažal petrolej v vzhodnoevropske države; naftovod je do slej dospel do petrolejskega pristanišča v Bratislavi na Donavi. Ves naftovod bo dovažal v Evropo 15 milijonov ton petroleja na leto, dolg bo okoli 4023 kilometrov.

Letos bodo češkoslovaške rafinerije prečistile okoli 1 milijon ton sovjetskega petroleja, in sicer v prvi vrsti za tovarne plastičnih snovi, sintetičnih vlaken in drugih snovi. Sovjetski naftovod, ki pelje v Srednjo Evropo, se začne pri Kujbiševu na Volgi ter se pri Mosiru v Belorusiji razčleni na dva kraka. Severni bo peljal čez Poljsko do petrolejske čistilnice v Plocku, severovzhodno od Varšave. Od tu bo vodil dalje proti Zahodu ter se končal v mestu SCHWEDT v Vzhodni Nemčiji, kjer gradijo drugo rafinerijo.

Južni krak, ima dve končni postaji, in sicer eno v Bratislavi; drugo v Suohyju na Madžarskem. Poročilo češkoslovaške vlade pravi, da so za graditev naftovoda porabili 50.000 ton jeklenih cevi, ki so jih položili globoko v zemljo, da bi petrolej pozimi ne zmrznil. Na nekaterih mestih so naftovod izpeljali pod strugo rek, na drugi zopet teče čez reke po mostovih. Češkoslovaška vlada računa, da bodo z naftovodom prihranili 70 % prevoznih stroškov; dosednji način dovažanja petroleja iz Sovjetske zveze je bil predrag in je zahteval mnogo časa. Petrolej so črpali v petrolejske ladje v črnomoških pristaniščih ter ga vozili do pristanišč na Donavi; ter so petrolej prevzele petrolejske ladje in ga vo-

zile po Donavi do Bratislave. Češkoslovaška industrija je pripomogla, da so naftovod po češkoslovaškem ozemlju izpeljali prej kakor drugod. Jeklene cevi za naftovod so češkoslovaške tovarne izdelale s stroji, ki so jih nabavile v Zahodni Nemčiji. Na češkoslovaškem računajo, da bo Sovjetska zveza dobavljala po naftovodu 6.500.000 ton petroleja, ko bo naftovod popolnoma dovršen in v polnem obratu; to se bo zgodilo leta 1965.

Naftovod bo iz Sovjetske zveze dobavljal petrolej Poljski, Vzhodni Nemčiji, Češkoslovaški in Madžarski; v teh državah se razvija industrija, ki proizvaja sintetične snovi raznih vrst, da bi z njimi nadomestili naravne surovine. Češkoslovaška, ki ima med vzhodnimi državami najbolj razvito industrijo, je prva dogradila odsek, ki pripada njej to je okoli 418 kilometrov, in sicer čez Karpaty do ukrajinske meje, kjer se je združil s sovjetskim; ta je bil zgrajen od češkoslovaške meje do Kijeva in do Brodija, to je na dolžini 694 milj.

Dokler ne bo sovjetski odsek postavljen v celoti, bodo sovjetski petrolej prevažali s srednje Volge v železniških cisternah do Brodija; tu ga bo prevzel naftovod. Dvajset črpalnih postaj bo petrolej gnalo po naftovodu, ko bo dograjen v celoti.

Letošnji pomladanski zagrebški velesejem

bo imel tudi pet specializiranih razstav

Spomladanski zagrebški velesejem v času od 13. do 22. aprila ne bo le obsežen po številu domačih in inozemskih razstavljalcev, temveč bo zaradi svojih petih specializiranih razstav še posebno pester. Na sejmu bodo sodelovali razstavljalci iz Avstrije, Francije, Italije, Nizozemske, Zahodne Nemčije, Švice, Švedske, Anglije, Indije, Češkoslovaške, Madžarske, Vzhodne Nemčije in Poljske. Poleg tega bo velesejem imel še poseben sejem prehrane, sejem embalaže, razstavo merilne in regulacijske tehnike (JUREMA), mednarodno razstavo publikacij (ISIP) in turistični sejem.

Sejem prehrane bo zavzel okoli 4.000 kv. m. prostora in bodo na njem sodelovali vsi veliki jugoslovanski kombinati živilske industrije. Na sejmu bodo demonstrirali pripravo posameznih jedil. Poleg nad 100 jugoslovanskih podjetij živilske industrije in industrije strojev za predelavo živil bodo na tem sejmu sodelovala tudi avstrijska in italijanska podjetja ter podjetja obeh Nemčij.

Sejem embalaže, ki je bil doslej že petkrat

v Ljubljani, bodo letos prenesli na velesejem v Zagreb. Zagrebški sejem embalaže bo vseboval tako surovine za izdelavo embalaže, kakor tudi stroje za proizvodnjo embalaže. S sejmom bo v Zagreb prenešena tudi tradicija, ki jo je Ljubljana uvedla v nagrajevanjem najboljše embalaže, s podeljevanjem jugoslovanskega »Oskarja za embalažo«.

Razstavo merilne in regulacijske tehnike in avtomacije bodo spremljala strokovna predavanja in posvetovanja na mednarodni ravni. Novost letošnje razstave pa bo uređitev knjig in časopisov glede na področja, ki jih obravnavajo. To bo urejeno v okviru Mednarodne razstave publikacij ISIP. Ta edinstvena ustanova na svetu izredno pomaga pri vzgoji kadrov v proizvodnji in znanstvenih institutih s svojim bogatim knjižnim zakladom 60.000 knjig iz 40 evropskih in čezmorskih dežel najnovejših publikacij.

Turistični sejem pa bo dal vsem tujim in domačim interesentom zaželjene informacije glede sklepanja turističnih pogodb.

Industrija papirja rabi vedno manj smrekovine in jelovine

Skupna potrošnja lesa avstrijske industrije papirja je leta 1952 znašala okroglo dve milijardi kub. metrov lesa, lani pa je znašala pičle 3 milijone. Kljub tako povečani potrebi lesa industrija papirja ne potrebuje več smrekovine in jelovine, kakor jo je potrebovala 1952. Svoje povečane potrebe krije z lesom, ki ga prej sploh ni bilo mogoče porabiti v industrijske namene.

Tako je industrija papirja povečala v zadnjih 10 letih potrošnjo borovine od 40.000 na 205.700 kub. metrov potrošnjo lesa listavcev pa od 152.200 na 499.300

kub. metrov. V največji meri pa industrija papirja sedaj predeluje odpadke pri rezanju lesa. Tako je leta 1952 porabila v svoje namene komaj 197.200 prostorninskih metrov oskalkov, lani pa jih je porabila 780.200 prostorninskih metrov.

Po teh podatkih avstrijske industrije papirja, celuloze in lepenke le-ta ne povzroča pojave pomanjkanja smrekovega in jelovega okroglega lesa na trgu. V zadnjem času se je v glavnem preusmerila na predelavo odpadkov lesa, s katerimi preje žagarska industrija ni vedela kam.

Zboljšanja na področju bolniškega zavarovanja

V bolniškem zavarovanju so na splošno s starši vred zavarovani otroci le do 18. leta starosti. Do 24. leta lahko ostanejo zavarovani le še otroci, ki zaradi šolskega ali poklicnega izobraževanja ali pa zaradi študija niso v samostojnem poklicu. Po dosedanjih predpisih je vendar vsak otrok zgubil pravico do zavarovanja s starši, če je le za kratek čas, recimo v počitnicah, prekinil študij in šel delat, čeprav se je potem spet oprijel študija. Z 9. novelo k ASVG pa je bila ta vrzel odpravljena. Od pričetka 1962 kratkočasne prekinitve šolskega izobraževanja ali študija z delom so zavarovanja otrok s starši ne onemogočijo.

Poleg tega prinaša omenjena novela še eno zboljšanje. Doslej so preko 18. leta mogli ostati s starši zavarovani le otroci s telesnimi in duševnimi hiberni, če so te imeli že pred 18. letom starosti. Po 9. noveli k ASVG ostanejo s starši zavarovani otroci tudi v primeru, če so dobili telesno ali duševno hibo pozneje med šolskim ali poklicnim izobraževanjem, vsekakor pa pred 24. letom starosti.

NEW DELHI. — Od sedaj znanih rezultatov za 455 mest v Spodnjem domu indijskega parlamenta je dobila kongresna stranka premiera Nehruja 332 mandatov, KP Indije 25, Pradha socialistične stranke 10 in konzervativna Svatantra 16 mandatov. V Spodnji dom so znova izvolili kongresne ministre za znanstvena raziskovanja, pravosodje in kmetijstvo.

KAIRO. — Državni sekretar za zunanje zadeve FLR Jugoslavije se je preko nedelje mudil na obisku v Kairu, kjer je imel razgovore z zunanjim ministrom ZAR dr. Mahmudom Favzijem.

RANGUN. — V noči od petka na soboto je prišlo v Burmi do državnega udara, ki ga je organiziral vrhovni poveljnik burmanske vojske general Ne Vin, ki je strmoglavil U Nujevo vlado in ustavil pod svojim predstvom revolucionarni svet.

RIM. — V soboto, se je parlamentu predstavila nova italijanska vlada levega centra. Ministrski predsednik Fanfani je obrazložil obsežen program gospodarsko-socialne obnove dežele. V vladni izjavi je med drugim rečeno, da bo vlada pospešila uveljavljanje avtonomne dežele s posebnim statutom Furlanije — Julijske krajine.

POŠIROKEM SVETU

BONN. — Zahodnonemška vlada je poklicala svojega veleposlanika v Moskvi, Kralla, v Bonn, da razjasni svoj položaj. Krall velja za velikega zagovornika sporazuma med Zahodno Nemčijo in Sovjetsko zvezo. Njegovi nedavni razgovori s premierom Hruščevom so v zahodnem svetu dvignili mnogo prahu in močno ohladili odnose med Aduerjem in vodilnimi državni ZDA. Sedaj bo posebna komisija proučila »Krallovo afero«.

BANOVICI. — V rudniku rjavega premoga se je pripetila velika nesreča, ki je terjala življenje 52 rudarjev. Nesrečo je povzročila eksplozija v skladišču rudnika. Večina rudarjev je bila zastrupljena od plina.

NEW YORK. — V četrti se je kratko po vzletu razbilo letalo tipa »Boeing 707«. Letalo, ki je treščilo v močvirje je zgorelo in prineslo smrt 95 polnikom in članom posadke.

DUALA — KAMERUN. — V ponedeljek se je vsled trškega viharja kratko po vzletu razbilo letalo DC 7 in pokopalo pod seboj 111 polnikov in članov posadke.

MOSKVA. — Na plenarni seji CK Komunistične partije Sovjetske zveze, ki šteje 330 članov, je premier Hruščev govoril o položaju sovjetskega kmetijstva, ki v sedanjih pogojih ni v stanju zadovoljiti naraščajočih potreb industrijskega prebivalstva.

DUNAJ. — Fond Theodorja Körnerja je imel te dni na Dunaju konferenco, ki se je je udeležilo vidno število vodilnih osebnosti iz Afrike, Azije in Latinske Amerike. Namen konference je bil, da prouči vprašanja sodelovanja s temi državami na gospodarskem in kulturnem področju. Konferenca je ustvarila potrebne osnovne kontakte za žirje zasedanje, ki je predvideno v juniju. Za udeležence konferenke je vnezni prezident Schürf priredil v ponedeljek sprejem.

RIM. — Policija je v soboto aretirala v Rimu Dunajčanko Margarete Müller, ko je hotela gram kokaina plačati s 30.000 lirami. Istočasno je policija zajela še dva Neapolitanca iz skupine, ki je tajno trgovala z mamili.

PANKOV. — V preteklih dneh se je v Vzhodnem Berlinu mudil na obisku podpredsednik ministrskega sveta Sovjetske zveze Anastas Mikojan, ki je na čelu sovjetske delegacije prispel na letošnji pomladanski velesejem v Leipzig.

TAIPEH. — Z letalom tipa MIG 15 je na letališču v Formosi pristal nek kitajski poročnik, kjer je prispil nacionalno kitajsko vlado Čankajša za asil. Kakor znano nacionalna kitajska vlada vabi kitajske letalce na svoje ozemlje. Za vsako letalo, s katerim pristanejo na formoskih tleh jim obljublja »nagrade« do 750.000 silingov.

PARIS. — Francoski ultraši ne mirujejo ne v Alžiriji, ne v Parizu in drugih francoskih mestih. Medtem ko so v Alžiriji javni poboji na cesti še dalj časa lakorekoč na dnevnem redu, pretresajo v zadnjih dneh mesta eksplozije plastičnih bomb. V ponedeljek zjutraj je med pol peto in pol sedmo uro v Alžiriji eksplodiralo 117 plastičnih bomb, ki so povzročile obsežne požare.

DUNAJ. — Na povabilo se bo konec maja podala desetčlanska avstrijska parlamentarna delegacija v Jugoslavijo. Delegacija, ki jo bodo sestavljali člani vseh v parlamentu zastopanih strank, bo ostala v Jugoslaviji osem do deset dni.

Skupni trg tudi v Aziji

V Tokiju zaseda te dni 18. občni zbor gospodarske komisije OZN za Azijo in za Daljni vzhod. Predstavniki 18 držav, ki so članice te komisije ter zastopniki svetovne banke, FAO in GATT razpravljajo o vprašanju ustanovitve »organizacije za gospodarsko sodelovanje v Aziji«. To naj bi bila podobna organizacija kakor je bila v Evropi OEEC in njena sedanja naslednica OECD.

Energetski viri v Jugoslaviji

Jugoslavija je leta 1959 proizvedla 8,1 milijona kilovatnih ur električne energije, od tega 4,7 milijona v hidroelektrarnah in 3,4 v termoelektrarnah. V letu 1960 je proizvodnja električne energije znašala 486 Kwh na prebivalca, lani pa se je dvignila na 538 Kwh. Proizvodnja premoga je v letu 1959 dosegla 21,1 milijona ton, proizvodnja surovega petroleja 592.000 ton in proizvodnja zemeljskega plina 49,9 milijona kub. metrov.

V kratkem bo izšel novi Slovenski pravopis

Novi Slovenski pravopis, ki ga njegov uredniški odbor vztrajno in skrbno pripravlja že več let, bo v kratkem izšel. Njegov izid utegne biti eden največjih kulturnih dogodkov tega leta. Po svojem obsegu bo namreč novi Slovenski pravopis prekosil onega, ki je izšel 1950. To ne sledi toliko iz dejstva, da bo imel 120 strani več od sedanjega, temveč nam njegov povečan obseg kaže 165 avtorskih pol, ki je za njega porabljenih, medtem ko je Slovenski pravopis 1950 obsegal le 100 avtorskih pol.

Novi Slovenski pravopis pa bo tudi vsebinsko bogatejši. On sicer temelji na načelih pravopisa 1950, vendar so njegova tri področja — slovar, pravorečje in pravopis — mnogo bolj izčrpno obravnavana. Slovenski del obsega 27.500 gesel z več kot 100.000 besedami in okoli 200.000 zvezami, dvojnicami in pomenskimi odtenki. Slovenski del pravopisa 1950 je imel le 200.000 gesel z manj kot 100.000 besedami in ne več kot 100.000 zvezami, dvojnicami in pomenskimi odtenki.

Ta kratek številčni opis Slovenskega pravopisa 1962 kaže njegov obseg in njegovo bogastvo. On bo daleč presegal meje golega pravopisa. Zlasti bo bogat v zvezah in odtenkih. Eno pa — kakor zatrjujejo njegovi avtorji — gotovo ne bo: dosedanje slovenske slovnice ne bo postavil na glavo in v njem ne bo vse dovoljeno. On bo le naravno nadaljevanje dosedanjih izdaj s smiselnim upoštevanjem sodobnega razvoja jezika. Spremembe, ki jih bo uzakonil, bodo takorekoč neopazne.

Slovenski pravopis 1962 bo izdala Slovenska akademija znanosti in umetnosti, založila pa ga bo Državna založba Slovenije. V uredniškem odboru, ki ga je pri-

pravil in sestavil, so živeči člani uredniškega odbora pravopisa 1950 Anton Bajec, Rudolf Kolarič, Mirko Rupel, Matej Smalc (ki je med tem umrl), Jakob Šolar in Janko Moder, poleg njih pa še kot „novi“ Lino Legiša, Anton Sovre in Franc Tomšič.

Uredniški odbor se je ravnal po načelu, da je treba kar največ besed podati v njihovem živem in naravnem okolju. Pri pravorečju bodo bolj kot doslej upoštevane dvojnice, utemeljene bodisi v zgodovinskem razvoju ali pa v živi rabi knjižnega jezika. Na pravopisnem področju bo pravopis 1962 vseboval občutnejšo spremembo le v pisavi pripone -avec -avka in -ivec -ivka. Pravila pravopisa 1962 bodo preprosta in približana resnični rabi.

Novi Slovenski pravopis bo torej po obsegu večji, popolnejši in bogatejši, po svojih pravilih pa preprostejši in bližnji ljudskemu jeziku. Zato je za njega med ljudstvom zanimanje zelo veliko, kar pa dokazuje, da je skrb za razvoj jezika, za njegovega duha in pravilno rabo izvila iz samo strokovnih krogov in dobila potrebno širino in koristno ozadje.

Svetovni zemljevid

UNESCO in FAO, agenciji Organizacije združenih narodov za vzgojo, znanost in kulturo oziroma za kmetijstvo in prehrano, pripravljata svetovni zemljevid, ki bo natančno pokazal sestavo tal v posameznih deželah. Kaže, da bo prvi svetovni zemljevid te vrste povsem izdelan v sedmih letih. Člani komisije za izdelavo se bodo sestajali vsako leto. Vrstni red sestavnih delov zemljevida: do konca prihodnjega leta bodo izdelali zemljevid Avstralije, v letu 1963 obeh Amerik ter Evrope in Srednjega vzhoda, leta 1964 pa zemljevid severne in osrednje Azije vključno s Sovjetsko zvezo itd. Prve osnutke bodo vse dežele pripravile do mednarodnega kongresa geografov, ki bo leta 1964 v Romuniji.

Na 100 prebivalcev 875 knjig v knjižnicah

V minulih letih se je število knjižnic v Sovjetski zvezi zvišalo za 30 tisoč, tako da jih je bilo v prvi polovici letošnjega leta okoli 381.000. V istem obdobju je število knjig naraslo dvainpolkrat, tako da hranijo zdaj vse sovjetske knjižnice skupno 1,8 milijarde zvezkov. Na 100 prebivalcev pride povprečno 875 knjig v knjižnicah.

Drago Druškovič:

Koroški Slovenci v Avstriji

Novejša avstrijska publicistika (1960) trdi, da je izraz narodna manjšina protisloven in da ni mogoča narodnost brez države; nadalje opozarja celo na škodljivost tega izraza v praktični politiki in postavlja meje s tem, da vidi edino možnost tako v teoretskem smislu kakor tudi pri dejanskem obravnavanju manjšine le v izključnem pojmovanju le-te in ravnanju z njo kot z jezikovno-etnično manjšino.³⁾

Ker se nista načelno korigirali niti avstrijska teorija, še manj pa po-

litična praksa (z redkimi izjemami), ne moreta iz začaranega kroga političnih prilastkov tudi tedaj, kadar jih v načelu odklanjata. Najtehtnejši popravek, ki so ga dosegli v zadnjem obdobju, je ta, da za večino avtorjev tudi narodno manjšino zavedni del koroških Slovencev, tako imenovanih »vindišarjev«, ne pomeni več posebnega naroda. Seveda pa je zanje to vprašanje sila zapleno in ga razlagajo še vedno s prenostranskimi zgodovinskimi in sociološkimi pojasnili.

Če nam pojem »narodna manjšina« pomeni le jezikovno ali v najboljšem primeru jezikovno-etnično manjšino, ali pa če z njim zaznamujemo le politično manjšino⁴⁾ in njene pripadnike razdelimo na katoliške koroške Slovence (bolj zveste Avstriji ali bolj iredentistične), na titoistične, na »vindišarje« ali prave avstrijske Slovence in domovini zveste Južne Korošce, se znajdemo

na nevarnih tleh diskriminacije, kar za koroške razmere ni novost. Strokovno je to lahko teoretska napačna pot, ki ne vzdrži kritike.

Uporabnost takih idejno političnih zasnov, ki vidijo zavestno ali podzavestno v asimilaciji manjšine (v primeru koroških Slovencev) edino razvojno pot, je v živem nasprotju z novejšim spoznanjem, z današnjo veljavo človekovih pravic, predvsem pa z razvojnimi težnjami. Zato je nujno tudi natančno in smiselno določiti ter dodati izrazu manjšina tisti prilastek, ki v sedaj znanih razvojnih možnostih dopušča vsaj najvišjo stopnjo — narodno zvestost.

Današnji človek se združuje in povezuje ter že s samim tehničnim napredkom vse bolj podira pregrade v medsebojnih odnosih. Ob tem povezovanju v večjo skupnost pa ne opušča niti svojega materinega jezika niti kulture, temveč si v najboljšem primeru prisvaja še vrednote drugega naroda, kar stvarno koristi posamezniku in vsej skupnosti; že danes pa tudi boljšim odnosom med različnimi narodi in državami.

Ko razlaga E. Kardelj⁵⁾ o perspektivah zbliževanja in spajanja

narodov, opozarja najprej na funkcijo naroda, nadalje na menjavo zvestosti o materialnem in kulturnem interesu človeka. Po njem se bo: »ozko nacionalistično nujno umikalo občečloveškemu; nacionalne kulturne meje pa se bodo zabrisovale pod močnimi tokovi intenzivne kulturne izmenjave med raznimi deli sveta. To je proces spajanja narodov, ki ga neizbežno nosita s seboj družbena delitev epoke, v katero človeštvo stopa, in socializem... Spajanje narodov v tem smislu seveda ne pomeni isto, kar spajanje jezikov, nacionalnih posebnosti v kulturi itd. ali nasilna oziroma forsirana asimilacija malih narodov... Pot zbliževanja in spajanje narodov potemtakem ne vodi preko asimilacije ali celo spajanja jezikov... Jezik, kakor sem pisal že v samem razvoju slovenskega narodnega vprašanja — ni niti edini niti odločilni faktor za oceno pojma naroda. Različni jeziki so obstajali, ko narodov še ni bilo in samo ozkosrčna nacionalistična logika ne dopušča, da bi v bodočnosti prav tako ne mogli obstajati različni jeziki in bogastvo kulturnih oblik, ne da bi obstajal narod v sodobnem smislu te besede... Toda to zbliževanje, v nekem smislu bi lahko rekli stapljanje narodov, se ne bo izvedlo s postopno denacionalizacijo, ampak narobe,

po neoviranem razvoju vsakega posameznega naroda v gospodarskem, kulturnem in socialnem pogledu. Ravno popolna likvidacija narodnega zatiranja bo šele omogočila, da bodo v narodnih kulturah prevladali občečloveški elementi. Sodelovanje po obliki narodnih, a po vsebini občečloveških kultur bo ravno ustvarilo kulturo svobodnega človeštva v prihodnosti. Potemtakem je jasno, da je neogiben pogoj za likvidacijo nacionalizmov in separatizmov svoboden razvoj nacionalne kulture in gospodarskih sil vsakega naroda. Nasilno forsiranje narodnega »spajanja«, ki je vselej ideologija narodnega zatiranja, samo večja odpor naroda in krepi separatistične in nacionalistične elemente».

Gotovo je področje, kjer mejita dva naroda, ponekod že narodnost-nomešano ozemlje in je zato tudi prizorišče procesov povezovanja. O njih je zapisal nemški teoretik politične znanosti dr. Günter Decker naslednje: »Prostovoljna asimilacija je pogosta tam, kjer ljudstva še niso izoblikovali socialni organizmi, kjer ni izrazite narodne zavesti, kjer ni kvalitetnih kulturnih stvaritev in nasprotno prevladuje še ločitev na različne konfesije.

(Dalje prihodnjič)

Redkost na knjižnem trgu:

Vidmarjevi „Dramaturški listi“

V Vidmarju svojstvenem živahnem esejskem slogu je napisana drobna knjiga, ki nosi naslov »Dramaturški listi«. Knjiga, ki v 68 člankih opisuje 57 dramskih avtorjev, predstavlja v pravem pomenu besede razgled po svetovnem slovstvu, ki so sicer kratki, a so napisani v živahnem esejskem slogu. Knjiga predstavlja zbirko Vidmarjevih člankov oziroma opisov oderskih del v glavnem iz časa, ko je bil Vidmar dramaturg Narodnega gledališča v Ljubljani (1934—1942) in urednik dramskega Gledališkega lista.

Med opisi dramskih avtorjev in njihovih del so opisana po tri dela Lea Tolstoja, Shakespeara in Moliera. Od V. Škvarkina, A. Strinberga, A. de Benedittija in N. V. Gogolja sta opisani po dve deli. Od 50 avtorjev pa je opisano eno delo. Izmed slovenskih del so v knjigi članki samo treh: o Sorlijevih »Blodnih ognjih«, o Golijevem »Bratomoru na Metavi« in o Cankarjevem »Pohujšanju v dolini Šentflorjanski«, to pa zato, ker je bilo mnogo več objavljenega v Literarnih kritikah, ki jih je Vidmar izdal leta 1951.

Ko listamo po knjigi, se radi ustavimo na mnogih straneh pri opisih, ki smo jih kdaj pa kdaj kjerkoli že bežno preleteli ali pa ker dela poznamo. Še bolj pa pritegujejo članki o delih, ki jih nismo, imeli priliko videti na odru ali prebrati v knjigi. Tu se človeku širijo razgledi po svetovnem dramskem slovstvu, ki so sicer kratki in strnjeni, ki pa zelo zadovoljujejo in vspevajo. Članki so drobci in migljaji, ključki iz Vidmarjeve zelo obsežne kulturne razgledanosti po svetovnih slovstvih ter iz številnih osebnih izkušenj, nabranih v gledališkem okolju.

„Mladje se je postaralo“

(o četrti številki Mladja, literarnega glasila mladih)

Začelo se je dobro in mnogo obetajoče. Mladjevci so bili sami in to je bilo v prid njihovem delu. Toda že v naslednjih številkah je vsled mladostnega elana vznemirjeni »varuh« mladjevcev pojačil svoj vpliv — v škodo Mladja.

Četrta številka Mladja je pravi izraz te varuške skrbi — in rezultat je porazen. Medtem ko je bilo Mladje predstavljeno kot koroško literarno glasilo, ga že po četrti številki ni več mogoče imenovati tako. Jasno je, da mora koroški literarni list pridobiti tudi sodelavce izven Koroške in da ne sme zaiti v provincializem. No v (geografski) provincializem Mladje res ni zašlo, saj ima približno polovico izven Avstrije (V Indiji, Italiji, Belgiji in Jugoslaviji) živečih avtorjev. Žal pa ravno ti avtorji niso obogatili Mladja, temveč so ga potisnili na nivo Vere in Doma, še več, polili so mlado iz zdravih domačih tal poganjajoče drevo s trupom emigrantske zagrenjenosti in razočaranosti ter ga »ovenčali« s sanjami nepoučljivih.

Kako malo je Mladje potrebovalo te prispevke, dokazujejo teksti koroških mladjevcev. Sicer je darle niko močno razočaral in pri franu korojanu se vedno bolj neprijetno opaža prisiljena modernost za vsako ceno, vendar boro kostanek ter miško maček skoraj sama odlehtala vse minuse ostalih sodelavcev. Tu cveti v pristno občuteni lirčni pesmi in v nenavadno prozni (gibčni), nove oblike iskajoči prozi tista mladika, katero smo bili ob rojstvu Mladja z veseljem pozdravili. Želeli je le, da bi ta dva sredi »angelov, ovekoveteno Slovenijo osvetljujočih«, iz golega fatalizma padlih vojakov, celjske kneginje Elizabete, in sredi »veličastnega molka ob nogah Besede« ne ostala sama...

-nik

Letošnji dubrovniški festival

Renomirani festival v Dubrovniku bo trajal od 10. julija do 24. avgusta. V programu se bodo zvrstila izbrana dela iz domačega in tujega dramskega opernega in koncertnega repertoarja, izpolnili pa ga bodo še nastopi naših znanih folklornih skupin.

Tudi letos bo tradicionalni del dramskega programa Shakespeareov »Hamlet« kot novost pa bodo to pot prvič uprizorili še »Vihar« istega dramskega mojstra. Druga domača dela na dramskem programu so Gunduličeva »Dubravka« in Držičevi komediji »Skup« ter »Dundo Maroje«. V goste pa bo prišlo še znano milansko gledališče »Piccolo teatro della città di Milano«.

Koncertni program bodo izvajali poleg domačih še priznani simfonični in komorni ansambli ter solisti iz raznih evropskih držav pod vodstvom slavnih dirigentov. Med glasbenimi umetniki je svoje sodelovanje tudi za letošnje Poletne igre zagotovil Benjamin Britten.

4) Th. Veller: Upravno jezikovni zakon za koroške Slovence — Pobude k novemu zakonskemu načrtu, Berichte und Informationen, II. 750, 1960.

5) E. Kardelj: Razvoj slovenskega narodnega vprašanja. Druga pregledana in dopolnjena izdaja, Ljubljana 1957, str. LVIII-LXVI.

3) Tako R. Leiflinger: Volk, Staat und Nation, Die Zukunft, 1960, II. 2, str. 42—45: »Nasprotno mi vedno spet težimo na temelju določenih izkušenj v srednjeevropskem področju, da gledamo na narod kot samostojni fenomen poleg države, kar lahko zapelje v političnem življenju k popolnoma popačenim perspektivam. Nemogoče se je priznavati k dani državi in istočasno hoteli, da bi pripadali še drugemu narodu kot državna nacionalnost. Če se brez pridržkov priznavam k neki državi kot k svoji, tedaj se priznavam k državni nacionalnosti, kratko k nacionalnosti, kajti dvojne nacionalnosti ni. Nacionalna dvojnost je nasprotje samo v sebi. V tem primeru gre preprosto za čistost prepričanja.«

Dijaki Slovenske gimnazije so bili na smučarskem tečaju

Minuli teden je Slovenska gimnazija zaključila letošnje smučarske tečaje, ki so predvideni v učnih načrtih za izobraževanje in vzgojo srednješolske mladine. Dva tečaja — najprej za 3.b nato pa še za 3.a razred — sta bila že januarja pri Kališniku v Selah, tečaj za šesto- in sedmošolce pa je bil konec februarja v Št. Oswaldu v Krških Alpah. Po zaključku tega tečaja smo naprosili enega izmed dijakov-udeležencev iz Dijaškega doma Slov. prosvetne zveze, da nam je zapisal nekaj vtisov in doživljanje iz življenja dijakov in dijakin v tem tečaju:

Ko so nam v šoli povedali, da gresta 6. in 7. razred naše gimnazije v soboto, dne 24. februarja na smučarski tečaj v Št. Ožbolt visoko v osrčju Krških Alp, se nas je polotil prijeten nemir. Le s težavo smo krotili splošno nestrpnost in željo, da bi tedni in dnevi do odhoda čim prej minili.

Že tedne pred odhodom smo skrbno pripravljali, gladili in ločili smučke ter urejevali vso ostalo, za tečaj potrebno opremo, da ne bi bilo v zadnjem trenutku pri „dlačah“ kaj narobe ali pri drugih rečeh kaj pomanjkljivo pripravljenega.

Končno smo dočakali zaželeno soboto. Ob osmih zjutraj smo se izpred celovškega glavnega kolodvora odpeljali z avtobusom preko Lendorfa, skozi Feldkirchen našemu cilju nasproti. Spremljali so nas trije naši profesorji.

Že med vožnjo je zavladovala med nami dobra volja. Veselo razpoloženje se je kmalu odrazilo v skupno zapetih pesmih. Nekoliko zaskrbljeni smo opazovali suho cesto in komaj s tanko snežno plastjo pobeljeno pokrajino, boječ se, da bomo imeli smučarski tečaj brez snega. Tem bolj pa smo se razveselili ko smo dospeli v Št. Ožbolt in se prepričali, da snega ni manjkalo.

Avtobus se je ustavil nedaleč od smučarskega doma „Pucher“, kjer so nam pripravili prijetno domovanje za teden dni. Zelo smo se začudili, ko nas je gospodinja v popolnoma nemškem kraju pozdravila in nam zaželela dobrodošlico v slovenskem jeziku. V hipu smo se počutili kot doma.

Čim smo znosili in spravili svojo prtljago v odkazane sobe, smo brž izkoristili čas za sončenje v želji, da bi postali čim prej in čim bolj rjavi — seveda ne v smislu tiste grde rjavine, ki je pred 24 leti zasenčila našo deželo in ki še sedaj ponekod sili na dan — tista rjavina se nam do dna duše gnusi in gabi — radi pa postavimo z zdravo sončno zagorelostjo, ki naj hkrati odraža tudi zdravo nprav zavednih slovenskih mladincev in mladink.

Že prvi dan, takoj po kosilu, smo se veseli oprijeli smučk. Naš telovadni učitelj, g. profesor Kupper nas je razdelil na tri skupine. Sam je prevzel vodstvo prve skupine, drugo skupino je vodil g. prof. Mo-

čilnik, tretjo pa ga. prof. dr. Anica Petek.

Hitro smo se živeli v dnevni red tečaja. Dan se je začel za nas ob sedmih zjutraj. Po zajtrku ob osmih pa do kosila ob dvanajstih smo se smučali. Po dvehurnem počitku ponovno smučanje do malice ob petih, nato prosta zabava do večerje ob sedmih. Po večerji je čas vedno zelo hitro minil pri skupnih družabnih igrah ali pa smo se malo zavrteli v plesu v prostornem gostišču, saj smo imeli s seboj tudi harmonika. Ob 1/2 10. pa je bilo treba iti pod odejo k počitku.

Oskrba je bila imenitna: pri zajtrku smo k okusno pripravljeni polenti lahko izbirali med mlekom ali kavo. Pri malici smo si izdatno potešili glad s kruhom, slanino in čajem. Za kosilo in večerjo je bilo vsak dan kaj drugega — dobrega in moramo s priznanjem in pohvalo reči, da si boljše oskrbe nismo mogli zamisliti. Hrana pa nam je šla še bolj v tek spričo dejstva, da sta jo pripravljali v kuhinji mladi dekleti, ki sta bili iz Slovenije in smo se z njima odlično razumeli. Naše sošolke so bile skoro mnenja, da smo se nekateri fantje, celo malo preveč, smukali okoli brhkih mladih jugoslovanskih kuharic. Pač stara pesem, da je nežni spol kaj hitro malce ljubosumen!

Prva skupina je delala večkrat tudi smučarske ture na bližnje visoke vrhove, n. pr. na Falkard z nad 2000 m višine in še na več drugih okoliških gora.

Z vremenom smo bili na splošno kar zadovoljni. Sonce sicer ni bilo preveč radodarno s svojimi višinskimi žarki, kar nam je nekoliko grenilo upanje in prizadevanje, da bi se vrnili med bledolične Celovčane lepo južnjaško zagorelih obrazov. Kdor pa je znal spretno izkoristiti sončne trenutke, čeprav je skoro dnevno navmes tudi snežilo, se bo lahko še dokaj časa ponosno

postavljaj na hodnikih gimnazije s svojo temno poljo in vzbujal zeleno zavist pri manj srečnih sošolcih.

Tečaj je potekel brez vsake večje nezgode, le dve sošolki in en sošolec so si rahlo zvili noge, a so se hitro izlezli brez slehernih zapletljivost. Vsi pa smo se na tečaju mnogo koristnega naučili. To so pokazale tudi zaključne tekme minuli petek predpoldne. Imamo občutek, da se je splačal trud, ki so ga imeli profesorji z nami. Hvaležni smo jim za njihovo prizadevno vodstvo in pomoč pa tudi za potrpežljivost, če smo bili večkrat tudi precej okorni in nerodni. Včasih se nam v šoli zdi, da znajo biti profesorji samo strogi in zahtevni. Na smučarskem tečaju so se nam odkrili tudi kot pravi tovariši in prijatelji, zlasti ob večerih pri skupnih igrah in ob drugih prilikah, ko so nam radi pomagali v dejanjih in z dobrimi nasveti.

Za zaključek zadnji večer so dekleta lepo okrasila jedilnico in se je razvila zabavna domača pustna veselica z maškerado, peljem, plesom in sproščenim smehom kar precej pozno v noč — kot se pač za pust spodobi po stari slovenski navadi.

Ob slovesu minulo soboto smo se zadnjičkrat zbrali pred gostiščem, zapeli odhodnico, pomahali v zadnji pozdrav gospodinji in kuharicam ter težkih src krenili na pot v dolino. Nismo se lahko ločili od okolja, kjer smo se tako dobro in domače počutili. Tečaj ni bil edinstven užitek samo za nas šesto- in sedmošolce, marveč — o tem smo se lahko prepričali — tudi za naše vodnike-profesorje. Niti s strani obojga gostišča niti od vodstva tečaja ni bilo slišati kakršnih koli pritožb. Letošnji šesti in sedmi razred Slovenske gimnazije tega smučarskega tečaja ne bosta kdaj zlepa pozabila. Ostal nam bo prijeten spomin na veselo dijaško življenje.

Zanimiva in dobro obiskana kmetijska predavanja

Zveza slovenskih zadrug in Slovenska kmečka zveza sta v sporazumu z zastopnikom kmetijskega oddelka Österreichische Stickstoffwerke priredili v preteklem tednu ciklus predavanj o gnojenju in gnojilih ter o varstvu rastlin pred boleznimi in škodljivci. Predaval je g. ing. Knoll od Österreichische Stickstoffwerke, z njegovimi predavanji, ki so jih izpopolnjevali zanimivi filmi in diapozitivi, so bili udeleženci predavanj povsod zadovoljni.

Predavanja so bila v Št. Jakobu v Rožu, v Ledincih, Kotmari vasi, Bilčovsu, Šmihelu, Globasnici in Železni Kapli, napovedana predavanja v Ziljski Bistrici in v Škofljah pa sta bila odloženi na poznejši čas. Pred tem ciklusom pa so bila predavanja že v Podravljah in na Brnci. Povsod je bil obisk izredno lep in so udeleženci povsod zatrdili, da na predavanjih, ki jih prireja kmetijska zbornica, take udeležbe ne spravijo skupaj.

Pripomniti je treba še to, da predavanja nikakor niso imela značaj reklame za proizvode Österreichische Stickstoffwerke. Nasprotno predavatelj teh skoraj ni omenil, marveč je svoja predavanja osredotočil na agrarno gospodarske momente in na gospodarska vprašanja rasilinske proizvodnje kot celote.

Uspel Kmečki ples v Šmihelu nad Pliberkom

»Srečati se moramo enkrat tudi v prijetni domači družabnosti« so dejali odborniki Slovenske kmečke zveze iz Pliberške okolice, ko so sklenili, da priredijo Kmečki ples. S tem so dali lepo pobudo tudi drugim našim krajem. Želimo samo, da bi jo posnemali.

Preteklo nedeljo je bilo pri Šerčerju v Šmihelu, kjer so določili, da bo Kmečki ples, izredno živahno. Čeprav je na večer l'lo kakor iz škafe; se je zbralo toliko kmečkih ljudi, da je bila prostorna Šerčerjeva dvorana natrpano polna. Kdor je le mogel, je prišel. Šerčerjeva hiša ki je bila že tolikokrat izobraževališče okoliških kmetov in kjer je Slovenska kmečka zveza priredila 1949 in 1956 dve pomembni kmetijski razstavi, je topot postala pristržno zabavišče kmečkih ljudi, starih in mladih.

Ples je tovoril zbornični svetnik Mirko Kumer, ki je predvsem dal izraza navdušenju prebivalstva nad instrumentalnim ansamblom Milana Viteka, ki je pršel na ples iz Maribora in ki je s svojimi vedrimi vižami in ples podžigajočim igranjem v mah osvojil srca starih in mladih.

Ples je bil vesel in družaben, manjkalo pa tudi ni resnih pogovorov in razmotrivanj med kmetovalci, ki se drugače le poredko srečajo k večurnemu skupnemu bivanju. V prijetni družabnosti je noč hitro minula. Jutra so sicer dočakali le »najvztrajnejši«. Pa kdo jim bo zameril, saj je bila pustna nedelja.

Št Primož v Podjuni

Že težko smo pričakovali oderske prireditve naše „Danice“. Pustni čas je bil sicer dolg, toda kljub temu, morebiti pa ravno zaradi tega, smo dočakali našo nekam že običajno pustno odersko prireditev šele na pustno nedeljo. Navzlic temu, da so bile na to nedeljo prireditve povsod v okolici, je bila Voglova dvorana takorekoč „razprodana“.

Za zaključek pusta nam je „Danica“ postregla z igrjo „Začarani ženini“. Nad igrjo smo bili zelo veseli, kajti razmeroma težke vloge so bile posrečeno razdeljene. Pravzaprav je imela vsaka igralka in vsak igralec vlogo, ki mu „paše“. Zato je ta prosvetno zabavna prireditev med gledalci „vžgala“ in bi samo priporočali, da bi igralci „Danice“ šli v goste tudi v druge kraje.

POTUJOČI KINO SPZ PREDVaja

slovenski film
VESELICA

v soboto, dne 10. marca ob 19.30 uri pri Šerčerju v Šmihelu
v nedeljo, dne 11. marca ob 11.00 uri pri Faleju v Selah
ob 14.30 uri v društveni dvorani na Radišah
v sredo, dne 14. marca ob 20.00 uri pri Cingelcu na Trati

Film je za mladino nad 14 let starosti dostopen.

SPZ NAZNANJA

Slovensko prosvetno društvo „Bilka“ v Bilčovsu

bo imelo v nedeljo, dne 11. marca 1962, ob 1/2 8. uri zvečer

ZABAVNO PRIREDITEV
v dvorani pri Miklavžu.

Na sporedu:

šaljivi prizori in pelje

Slovensko prosvetno društvo „Jepa“ v Ločah nad Baškim jezerom

VABILO
na

Prosvetno zabavno popoldne

v nedeljo, dne 18. marca 1962 ob 14.00 uri pri Pušniku v Ratencih

Gostujejo:

Pevski zbor, igralska družina, tamburaši in instrumentalni trio SPD „Edinost“ iz Škofič ob sodelovanju pevskih zborov SPD „Svoboda“ v Logi vasi in „Zvezda“ v Hodišah.

Kmečka gospodarska zadruga Brnca poziva:

Pomagajmo v sili!

Pri posestniku Janezu Karglu, p. d. Jerutu v Bačah — članu in odborniku naše zadruge — je pogorelo gospodarsko poslopje. Škoda je velika.

Kmečka gospodarska zadruga Brnca hoče hudo prizadeti družini pomagati z družinimi močmi in v kmečki samopomoči.

Vabimo vse člane in tudi drugo prebivalstvo, da se po svojih močeh vključijo v to pomoč s prispevki v denarju ali naturalijah. Prispevke sprejemamo pri zadrugi na Brnci in pri podružnici v Ločah.

Požar v Bačah: nad pol milijona šilingov škode

V noči od torka na sredo preteklega tedna je v lični vasi Bače ob Baškem jezeru gorelo. Ko so gledalci televizijske oddaje proti polnoči zapuščali gostilne, so z grozo opazili, da takorekoč v najbolj natrpanem delu vasi gori skedenj posestnika in gostilničarja Nadrage in da se je vnelo tudi že sosedno gospodarsko poslopje Janeza Kargla p. d. Jerota v Bačah.

Požar se je naglo razširil in še preden so prišle prve požarne brambe, sta bili obe poslopji v polnih plamenih. Ogroženih pa je bilo še 7 nadaljnjih poslopij, med njimi 5 stanovanjskih. Gasilec ni preostalo drugega, kakor da varujejo ta poslopja pred požarom. Čeprav so na meslo požara prihiteli gasilci iz Bač, Loč, Malošč, Vodiče vasi, Drobol in Drave ter poklicni gasilci iz Beljaka, so okoliška poslopja le težko obvarovali pred požarom. Več ur so se borili z ognjem, preden so požar omejili na imenovani poslopji in odvrnili škodo, ki bi lahko znašala nad pol milijon šilingov.

Navzlic vsej prizadevnosti gasilcev in sedov sta Kargl in Nadrage utrpela nad pol milijona šilingov škode. Živino jima je uspelo rešiti iz hleva, vendar so zublji plameni uničili poslopja do talnih zidov vključno vseh strojev in orodja ter zalog krme. Vzrok požara raziskuje deželna orožniška komanda.

Semenogojec dr. Lasser umrl

V ponedeljek je v Celovcu nenadoma umrl daleč preko meja svoje ožje domovine poznani koroški semenogojec višji kmetijski svetnik dr. Ernst Lasser. Njegovo ime pozna takorekoč vsak alpski kmetovalec po njegovih selekcijah in sortah pšenice.

Dr. Lasser je doma iz Ziljske doline in je bil od leta 1945 uslužbenec koroške kmetijske zbornice, kjer se je bavil zlasti s semenarstvom. Vzgojil je vrsto sort žita in s tem omogočil, da so se njegovi hektarski donosi v alpskem svetu vidno in naglo povečali. Njegove selekcije žita niso čislale le v Avstriji, temveč tudi v Švici, Italiji in Jugoslaviji.

Dr. Lasser ima tudi levji del zasluga za nastanek in uveljavljanje Združenja koroških semenogojcev, ki se je pred 6 leti preimenovalo v Koroško semenarsko zadrugo. Brez njegovih selekcij žita bi ta zadruga ne vzdržala konkurence tovrstnih zadrug na Zg. in Nižjem Avstrijskem.

S smrtjo komaj 55 let starega semenarja je kmetijska zbornica zgubila enega svojih najboljših in najmarljivejših strokovnjakov.

Velinja vas

Minulo nedeljo, 4. marca, smo pokopali Jožeta Hedenika, malega posestnika in rentnika. Rajni je bil doma v Velinji vasi pri Rožanu. Kot povsod po naših kmetijah prevzame le eden dedni dom vsi drugi pa si morajo iskati dela in zaslužka drugod. Tako je tudi rajni Jozov oče, tako imenujemo domačini njegov dom, moral kot drvar in pomožni delavec pridelovati za svoje življenjske potrebe. Štedljiv in pridnih rok, kakor je bil, si je prihranil toliko, da si je na podedovanem zemljišču postavil lično hišico z malim gospodarskim poslopjem. Stanovanjsko hišo je v zadnjih letih s pomočjo svojega sina povečal za eno nadstropje.

Ljubezen do domače zemlje ga je vse dni življenja držala v domači vaški skupnosti, kjer je že več let prejemal zaslužen rento.

Po razmeroma kratki bolezni je za vedno zatisnil svoje trudne oči. Kljub deževnemu vremenu smo pokojnega v zelo lepem številu spremili na njegovi zadnji poti. Za zvestobo svoji zemlji in slovenski besedi ter izročilom prednikov mu je v slovo zapel naš domači pevski zbor na domu žalosti in ob odprtem grobu ganljive žalostinke. Naj rajni oče v miru počiva, domačija pa naj bi ohranila tudi v bodoče slovensko besedo kot domač jezik. Vsem žalujočim svojcem naše srčno sožalje.

Ludovika Kalan:

Miške imajo praznik

Oče Miško je odločil:
»Danes je za miške praznik,
ker pod avtom je končala
muca — črnodlaki paznik.

Davi, trudna, neprespansa
sredi ceste je hodila,
vsa zamišljena kot vedno
ni na semafor pazila.

Več ne bosta nas plašili
dve zelenkasti zenici,
ki v nočeh pred našim vhodom
sta svetili ko kresnici.

Zdaj pa brez strahu tecimo
vsi na praznično kosilo
v shrambo, v lonce in predale,
tam se jedlo bo in pilo.«

Kako živali spijo

Redkokdaj vidimo, kako živali spijo. Večina živali je namreč zelo previdna in se pri spanju ne da zalotiti. Vendar se je naravoslovcem posrečilo odgovoriti na vprašanje, kako spijo v živalskem svetu.

Vsaka žival spi po svoje. Nekatere si izberejo za spanje kaj čudne položaje.

Kavka, škorec, drozg in še nekatere ptice spijo — na eni nogi! Druga noga je zvita, sključena, kljun pa globoko pod krilom. Zdi se, da tak položaj ni niti najmanj udoben. Pa je. Medtem ko celo telo počiva, je »zaposlena« samo ena edina noga!

Veverica večinoma spi zvita v klobčič, za odejo pa ji služi njen košati rep. Kadar spi, ta dve veverici skupaj, se objameta in tako druga drugo grejeta.

Po tem, kako spi, lahko ugotovimo, ali je indijski slon zdrav ali bolan. Če leži na strani z iztegnjenimi nogami, pomeni, da je zdrav. Če pa med spanjem stoji — pomeni, da je bolan.

Cisto drugače pa spi njegov brat — afriški slon. Ta spi vedno stoji, tako da se nasloni na kakšno drevo ali skalo.

Simpanzi, orangutani in druge opice spijo približno tako kot ljudje. Vendar je njihov spanec zelo rahel, kajti tudi leopard se zelo tiho plazí, zato se opice pri vsakem najmanjšem šumu prebudijo.

Ježi so znani zaspanci. Zvijajo se v klobčič in razširijo svoje ostre bodice. Počutijo se tako varne, da med spanjem celo smrčijo.

Kako igramo namizni tenis

Naučimo se najprej držati loparček v celi roki s palcem na eni in kazalcem na drugi strani kot kaže slika. Ko si bomo pridobili več znanja, bomo držo prilagodili oni, ki nam bo najbolj ustrezala.

Začetni udarec (servis) se določi z žrebom, nakar se le-ta menja po vsakih naslednjih petih točkah. Pri serviranju moraš udariti žogico tako, da se od tvoje strani mize odbije preko mreže in ponovno poskoči od mize na nasprotni strani. Pred udarcem žogico z nasprotno roko vržemo nekoliko v zrak, ker se ne sme servirati iz roke ali pa tako, da žogico samo spustimo navzdol. To je novo pravilo in si ga velja zapomniti.

Igra teče do 21 točk. V primeru če je stanje 20:20 se igra nadaljuje toliko časa, da nastane dve točki razlike. Pri podaljšku igre se ob vsaki točki menja servis.

Potrebno je tudi vedeti, kdaj nasprotnik dobi točko: Pri nepravilnem servisu, če se med igro dotakneš z loparjem ali roko mreže, njenih stojal ali mize, če žogico odbiješ v mrežo ali preko mize tako, da predhodno ne odskoči na nasprotnikovi strani, če žogico odbiješ ali se jo dotakneš s čimerkoli iznad svoje površine, predno se je le-ta odbila na tvoji strani mize, če se žogica na tvoji strani odbije več kot enkrat. Pri igrah dvojic moramo vedeti, da se servira vedno iz desnega kota v nasprotnikovo desno polje. Za to igro mora imeti miza še vzdolžno črto, ki jo razpolavlja po dolžini v dve enaki polovici.

Pri vsakem začetnem setu (igri) se lahko para med seboj sporazumeta, kdo bo serviral in prav tako si lahko rasporedita mesti, kdo bo prvi odbil servirano žogico. V tem primeru se po vsakem udarcu takoj umakni in daj prostor sosedu, ker se mora žogica odbijati vedno samo izmenoma. Po petih točkah se tudi tu menja servis tako, da naslednji servira tisti nasprotnik, ki je

vračal servise. Pri tretji izmeni pa servira zopet začetna stran, toda sosedni igralec. Žogica mora biti servirana vedno v polja po diagonalni črti itd.

Pri vseh večjih tekmovanjih prvi set igramo 20 minut, naslednjega pa 10 minut. Mišljen je čas čiste igre, ker se mora odračunati čas, ko žogica ni v igri (kadar odleti proč, jo iščemo, zamenjamo počeno in podobno). V primeru, da ostane po 20. minuti prvega seta stanje neodločeno, lahko sodnik podaljša igro še za pet minut. Če tudi v tem času ne pride do razlike, sodnik igro prekine. Rezultat ostane neodločen. V navadi je tekmovanje, ko igramo na dva ali tri dobljene sete. Seveda je pravil še več, našteji smo le najvažnejša.

Sedaj pa še nekaj napotkov za vadbo. Med igro namiznega tenisa je vsekakor potrebna velika živčna koncentracija, ki jo

BENJAMIN ROSIN:

Psiček in mačka

Živela sta psiček in mačka. Postavila je nekoč gospodinja skledo mesnih štrukljev na mizo in odšla iz sobe. To vidi mačka in reče psičku:

»Pogumen si že, pogumen, toda tehle štrukljev se le ne upaš lotiti.«

»Mar so mi štruklji, in gospodinja bi se jezila.«

»Jezila, jezila... Raje reci, da se bojiš.«

UGANKE

Dolga kača v svet prodira,
tu in tam ljudi pobira;
piska, ko jih vse požre,
a nobenega ne sne.

*

Čudna riba v morju plava,
se na površju požibava,
tuli, žvižga in pipo kadi;
nikdar več ne vzplava,
če se enkrat potopi.

*

Jezike zemlje znam, učim
nikdar se ne baham, molčim
in vendar mnogo vem;
molčim in vse povem
marljivim, pridnim, vsem ljudem.

*

Peroti dvojce, nog dvojica
in kljun in rep kot repatica;
lelim čez plan in grič
in vendar nisem ptič.

L. N. Tolstoj:

Delež zapuščine

Neki oče je imel dva sina. Rekel jima je: »Umrli bom, razdelita si vse na pol.« Ko je oče umrl, si sinova nista mogla razdeliti zapuščine brez spora.

Šla sta k sosedu, da jima razsodi. Sosed ju je vprašal, kako jima je oče naročil, da si razdelita zapuščino. Rekla sta: »Naročil nama je, naj si razdeliva vse na pol.«

Sosed je dejal: »Razparajta na pol vso obleko, razbijta na pol vso posodo in razrežite na pol vso živino.«

Brata sta poslušala in od vse zapuščine jima ni ničesar ostalo.

kazal pravo pot. Prispeli so v ozko sotesko. Ta jih bo, je menil Richter, popeljala med gorami do Mare imbrium.

Vožnja je bila težavna. Gorovje je bilo tu divje razgibano in soteska je ležala v ledenomrzli temini. Tu so prvič zapeljali čez prave Mesečeve kamenine. Zastonj bi tu iskali gladkih tal, vozili so morali po nadležnih grobljah in meliščih. Nekajkrat so morali izstopiti in vozilo preko teže prehodnih mest dobesedno prenesti. Hodi ti je bilo, podobno kakor prej preskočiti razpoko, silno lahko. Toda grozotna mrtvaška olupost jim je ko neusmiljeno breme legala na dušo. Včasih se jim je zazdelo, da se bodo mogočni gorski vrhovi zdaj zdaj strnili nad njimi in zagrmili še tisto malo svetlobe, ki je tu in tam jarko sevala skozi vrzeli med vršaci. Nad grozotno pokrajino je ležal pravljичen mrak. Moreči vtis pa je nekoliko ublažil silno jasn razgled — najbolj oddaljene predmete so videli ostro in natančno.

Še bolj tesno jim je bilo pri srcu, ker so vedeli, da jih nenehoma obliha gost dež silovitih žarkovnih kvantov, ki bi uničili njihovo življenje takoj, ko bi varovalne naprave v njihovih oblačilih le malo odpovedale.

In vsak izmed mož je prvič popolnoma jasno zaslutil, kaj pomeni tvegati življenje za to, da bi razkrili skrivnosti, ki so bile zaprte tisočim rodovom pred njimi.

Končno je temna soteska še zadnjič zavila in — možje bi najrajši sproščeno zavriskali — pred njimi se je razširila bleščeča bela, nepregledna ravnina Deževenga morja. Alpe so bile za njimi!

Židane volje so vozili po zadnjih alpskih meleh proti sončni ploskvi velikega morja. Levo in desno so se Alpe v strmih stenah odrezano končavale in se v velikem loku zgubljale za obzorjem.

Zažgali so drugi dimni znak.

Tla Mare imbrium so bila zalita s steklasto kreme-

narekujeta hitrost igre in hitro reagiranje na nasprotnikova odbijanja. Zato igranje namiznega tenisa dalje časa zapored utrudi. Priporočamo, da si po intenzivni vadbi (v začetku po 20 minut) privoščite krajši počitek. Vsekakor pa je nujno gojiti poleg namiznega tenisa še druge dopolnilne vaje, s katerimi obdržimo prožnost in sorazmerno razgibamo ostale dele telesa, predvsem trupa in lehti, ki jih pri igri ne uporabljamo. Razgibalne vaje trupa in ramenskega sklepa, tek in hoja bodo koristili ne samo za boljši rezultat, temveč tudi k boljšemu duševnemu in fizičnemu počutju.

Račun za jajčka

V francoski vasi je stopil v gostilno turist in si za kosilo naročil jajčno jed. Ko mu je gostilničar izstavil račun, mu je skoraj zaprla sapo:

— Kaj so pri vas jajca tako draga?

— Ne, monsieur, jajc je dovolj, le turisti so redki — je odgovoril gostilničar.

Prevedel Ivan Minatti

Muha in pajek

Muha se je ujela v pajčevino.

»Ah, ah,« tako je vzdihovala, ko se ni mogla nikakor več rešiti, »da nisem videla, teh nitk, te mreže! Ah, zakaj ne predejo pajki debelejših mrež; potem bi se gotovo ne ujela.«

»Tudi jaz mislim, da bi se ne,« je dejal pajek zaničljivo in zagrabil ubogo muho, »toda mi pajki nismo tako neumni. Kdor hoče koga zapeljati in ujeti, mora nastavljeni tanke, malovidne mreže, le zapomni si, muha. Tebi že povem, ker te bom takoj zadel.«

novo plastjo. Bržkone je bila to posledica magmatičnega izbruha, ki je pred davnimi časi preplaval ravnino. Ponekod je bila kremenova plast debela po dvajset metrov in tudi več. Površina je bila gladka ko zrcalo in ponekod pokrita, kakor vse na Mesecu, z drobnim prahom.

Profesor Richter je skoraj izgubil oblast nad seboj. Ker je varnostno oblačilo sijajno delovalo, se je lahko popolnoma prepustil čudežem tega neznanega sveta. V soteski je bil stari učenjak edini, ki mu grozotna zapuščenost pokrajine ni šla do živga. Oziral se je po kameninah, nabiral primerke in jih jemal s seboj. Na prvi mah je prepoznal kremenov porfir in obsidian, hotel pa je primerke preiskati še v sončni luči. Na vozilo je nato varjal nove in nove kamne, tako da mu je končno moral Mundus večino njegovega zaklada, ki bi na zemlji tehtal najmanj stot, zmetati proč. Učenjak je smel obdržati le nekaj manjših primerkov.

V ravni črti so se napotili preko neizmerne ploskve Mare imbrium. Tla, pokrita s kremenovo plastjo, so bila popolnoma gladka in brzeli so s hitrostjo, ki ni dosti zaostajala za hitrostjo modernih avtomobilov.

Vožnja je bila pošastna. Ničemer podobne, v nekakšna potapljaška oblačila zavite prikazni, so povsem neslišno drvele skozi ta mrtvaški, neskončno pusti svet, katerega trda, jarka svetloba se je ostro odbijala od vranječnega nebesnega svoda. Ker tla pod prozorno kremenovo plastjo nikakor niso bila ravna, marveč dokaj razgibana — od sto metrov globokih dolin do vulkanskih kop, ki so segale skoraj do površja — je kazalo, ko da bi v sanjah plavali nad tihimi dolinami, prevratnimi prepadi, soteskami, brezni, gorskimi vrhovi in planjavami.

Mundus je negibno sedel za krmilom in skušal obdržati pravo smer tudi tedaj, ko so zadnji vrhovi Alp

CLAUS EIGK:

dan nič

38

Besede so profesorja vznemirile. Desetletja so že minila, kar se je prenehal ukvarjati s športom. Deset metrov dolg skok pa se na Zemlji ne posreči niti najbolje treniranemu atletu. Toda, pač nismo na Zemlji!

Skoka so se lotili premišljeno. Mundus si je pritrtil ob pas oblačila močno alpinistično vrvo, zavarovala sta ga pa Rasmussen in Norman. Zatem se je kratko zaletel in skočil.

Sijajno se mu je posrečilo. Morali se bodo pač navadili gibati na Mesecu!

Walter in Rasmussen sta se pognala čez široko razpoko celo neprivezana.

Zatem sta jima Halvorsen in Norman vrgla na drugo stran razstavljene kose vozila; lovila sta jih in nepoškodovane sestavljala. Profesorja so navezali; mož je bil pač že v letih. Srčno se je pognal čez prepad in srečno prispel na ono stran. Sledila sta mu še Norman in Halvorsen.

Vozilo so naglo sestavili, sedli vanj in pognali.

Polagoma so se jim bližali alpski velikani, ki so na gornjem koncu dolino zapirali. Sedaj so tudi drugi spoznali to, kar je Richter kot strokovnjak že davno vedel — da so Mesečeva gorovja po sestavi, oblikovitosti in zgradbi povsem drugačna od zemeljskih. V nasprotju z živo Zemljo je bilo tu vse mrtvaško, odreenelo, prhko, preperelo po silah, ki jih na Zemlji ni.

Dolina se je sožila in se končno zgubila v gorski divjini. Tu je prevzel vodstvo Richter. Tako dobro je poznal lego gora in prelazov, da jim je naglo in zanesljivo

Pospeševanje kmetijstva je treba koncentrirati

na preureditev obratovanja in na gospodarsko utrditev kmetij

Več vzrokov je v preteklem desetletju sililo kmetijstvo iz pretežno statičnega v vedno bolj dinamični razvoj. Ker vzroki tega razvoja prihajajo od zunaj in ker jih ni mogoče odstraniti, je treba poskusiti izenačiti razliko med stroški in dohodki potom odgovarjajočih preureditev v proizvodnji in v obratovanju, zlasti pa z ukrepi za dvig produktivnosti in zboljšanje strukture kmetijskih posestev. Zato je treba v pospeševanju kmetijstva v okviru „zelenega plana“ zakona o kmetijstvu koncentrirati strokovno pomoč in sredstva za pospeševanje kmetijstva. Njihovo težišče mora biti osredotočeno na akcijo za preureditev obratovanja (Betriebsumstellung) in na akcijo za gospodarsko utrditev kmetij (Besitzfestigung).

Tako je po poročilu AIZ sekcijski šef v Zveznem ministrstvu za kmetijstvo in gozdarstvo, dr. R. Leopold koncem februarja pred zastopniki deželnih vlad in kmetijskih zborskih in glavnih potezah orisal smernice za letošnje pospeševanje kmetijstva, zlasti pa za razdeljevanje pocenjenih agrarnih kreditov. Z omenjenima akcijama, ki imata v letošnjem pospeševanju kmetijstva primat, naj bi se po izjavi dr. Leopolda dosegla napredna in tržnemu razvoju primerna ureditev zaostalih

kmetijskih predelov. Tu gre zlasti za obrate in za cele predele, ki so bili zelo zaostali in ki so bili šele pred kratkim priključeni na prometno in elektrifikacijsko mrežo. Gre pa tudi za obrate in predele, katerih proizvodnja doslej še ni bila usmerjena v intenzivnost in na zahteve trga.

Tem predelom naj bi sedaj javna roka s koncentracijo pospeševalne službe in kreditnih sredstev pomagala k neobhodno potrebnemu napredku. Pri tem je potrebno, da bodo kmetje v teh območjih najprej deležni ustreznih nasvetov in pojasnil, v nadaljnjem pa pospeševanja vseh onih ukrepov, ki so potrebni za napredno gospodarsko ureditev. Akcija za gospodarsko utrditev kmetij je v tem prizadevanju namenjena kmetijam, ki ne ležijo v strnjenejših naseljih. V kolikor bi večja območja kazala znamenja zaostalosti, je treba pot k potrebnim preureditvam iskati v regionalnih gospodarskih načrtih in pospeševalnih akcijah.

Sploh je treba razpoložljivi čas do nastanka večjega evropskega trga izkoristiti v prvi vrsti za to, da se odpravi zaostalost kmetij in kmetijskih predelov. S koncentracijo sil na omenjeni dve akciji se je treba lotiti preureditev in sprememb strukture, kakor jih bo zahteval večji evropski trg, da

bodo v njegovih zaostrenih konkurenčnih pogojih konkurenčne tudi naše kmetije. Pri učinkoviti rabi pospeševalnih sil in sredstev bo mogoče, da bodo tudi številni obrati in predeli, ki so brez lastne krivde zaostali za gospodarskim razvojem, v bodoče vključeni v smerljenja za pospešnim naprednejšim razvojem.

*

Kar smo ravnokar zapisali ali prebrali, je povzeto iz objave tiskovne agencije „Agrarisches Informationszentrum (AIZ)“. Mi se takemu stališču do pospeševanja kmetijstva v polni meri pridružujemo. Upamo pa, da zastopniki koroške deželne vlade in kmetijske zbornice na teh konferencah in ob takem stališču niso pozabili,

- da je južna Koroška brez lastne krivde gospodarsko zaostalo ozemlje;
- da na tej zaostalosti brez lastne krivde najbolj trpi domače kmečko prebivalstvo;
- da je treba pri letošnjem in vseh bodočih pospeševanjih koroškega kmetijstva v večji meri kot doslej posvetiti skrb in nuditi ustrezno pomoč južnokoroškemu domačemu kmečkemu prebivalstvu.

Gornja načela za pospeševanje kmetijstva in za uporabo 700 milijonov šil. pospeševalnih na 3 % obresti pocenjenih agrarnih kreditov govore zelo jasno, da mora biti tako v akciji za preureditev obratovanja kakor tudi v akciji za gospodarsko utrditev kmetij upoštevano — in sicer pozitivno — domače kmečko prebivalstvo južne Koroške.

Kmečke organizacije in izvoljeni mandatarji Skupnosti južnokoroških kmetov bodo budno pričakovale ustreznih pobud in dejanj za uresničenje gornjih načel tudi pri nas.

Sedaj dušik k sadnemu drevju in jagodičevju

Kdor intenzivno sadjari in kdor hoče lep in dober pridelek sadja in jagodičevja, mora temu enako gnojiti, kakor vrtnim in njivskim rastlinam. Kakor na polju tako tudi v sadjarstvu in jagodičarstvu ne zadostuje zgolj

gnojenje s hlevskim gnojem, thomasovo moko in kalijsko soljo, treba je gnojiti tudi z dušikom.

Prvi obrok dušika damo sadnemu drevju in jagodičevju zelo zgodaj, če le gre, še v mesecu marcu. Ta obrok bo povzročil močno odganjanje pogankov.

Drugi obrok dušika moramo sadju in jagodičevju dati v zgodnjem poletju. Sadju ga damo najbolj primerno v juniju, jagodičevju, ki pa prej zori, pa že v maju.

Kakor vsa gnojila tako damo tudi dušik sadju in jagodičevju najbolje v raztopljeni obliki s takojmenovano gnojilno sulico (Düngelanz). Če pa te nimamo, pa dušik raztrosimo pod kapom drevesne krone in ga zakopljemo.

NAMIG ČASA:

- Če hočemo imeti zgodaj jeseni mlade nesnice, potem je zadnji čas, da naročimo primerno pasmo enodnevnih piščancev!
- V turističnih krajih in v bližini mest in industrijskih centrov pričnimo s predkalenjem zgodnjih jedilnih sort krompirja.

Koroški lesni trg

Zaradi pomanjkanja blaga je bilo v januarju prodajnega le malo rezanega lesa. Število vagonov in tovornjakov, ki so zapustili mejo, vendar kaže, da se trgovanje z lesom ni odvijalo slabše kakor zadnja leta v tem času. Tudi cene, ki so ostale na dosednji višini, to potrjujejo.

V zadnjem času se je pričelo povpraševanje za vigrednimi dobavami lesa. Za vigredne dobave se zanimali zlasti Italija, pa tudi Zahodna Nemčija in Grčija sta se že javili s svojimi željami.

Pri okroglem lesu se je položaj na trgu v zadnjih mesecih stabiliziral. Cene niso več naraščale. Vse partije so našle kupce po dosedanjih cenah.

Celulozni les je bil dobro v prometu in so se cene držale na višini priporočenih cen. Tudi tu se kaže tendenca mirnega tržnega razvoja.

Zivehno je bilo v zadnjem času povpraševanje za gradbenim lesom in drogovi. Cene gradbenega lesa so narasle.

Jasnost v kombiniranih gnojilih

Zadnje dni smo ugotovili, da med kmeti ni prave jasnosti glede kombiniranih gnojil z imenom Vollkorn Linz, ki jih proizvajajo Österreichische Stickstoffwerke v Linzu in ki so pri nas v prometu.

Gre tu v bistvu za tri vrste kombiniranih gnojil, za zeleni Vollkorn, za rdeči in za modri ali specialni Vollkorn. Vsa tri gnojila so enotna v tem, da v 100 kg vsebujejo 10 kg čistega dušika, 10 kg fosforja in 15 kg kalija. Potemtakem ima 100 kg Vollkorn isto hranilno vrednost kot skupno 50 kg Nitramoncala, 60 kg Thomasove moke ali superfosfata in 40 kg kalijsve soli.

Delovnotehnično to pomeni, da s kombiniranim gnojilom Vollkorn olajšamo delo in skrajšamo čas trošenja najmanj za eno tretjino. Namesto 150 kg gnojil je treba za isti učinek raztrositi le 100 kg in to naenkrat, medtem ko drugače gnojila ne sme vedno mešati in istočasno trositi.

Kombinirano gnojilo Vollkorn je v prometu v 3 variantah. Dobimo ga v zelenih, rdečih in modrih vrečah. Od tod tudi oznake zeleni, rdeči ali modri Vollkorn. Te barve povedo, da vsebuje zeleni Vollkorn klor, vsled česar ni pripraven za krompir ter za gnojenje k sadju, povrtninam vključno zelja in k jagodičevju. Tem rastlinam bolj prija rdeči Vollkorn, ker je očiščen klora. Modri ali specialni Vollkorn je enako kot rdeči očiščen klora, vendar vsebuje še dodatno sledovne elemente (Spurenelemente) magnezij, bor, mangan, cink, baker in železo. Zato je idealno gnojilo v vrtnarstvu in jagodičarstvu.

Kar tiče potrebne količine za izdatno gnojenje, se pri Vollkornu držimo načela, da ga trosimo le eno tretjino od skupne količine nitramoncala, fosfornih in kalijskih gnojil, ki smo jih doslej trosili.

V torek se prične v Celovcu:

Kmečki visokošolski teden

Koroška kmetijska zbornica prične svoj letošnji Kmečki visokošolski tečaj v torek. Tečaj bo trajal 3 dni in bo vseboval naslednja predavanja:

Torek, 13. marec: Agrarna politika, kmetijsko gospodarstvo.

Predavatelj: dr. Waidelich in prof. dr. M. Witt.

Sreda, 14. marec: Rastlinska proizvodnja.
Predavatelj: docent dr. E. Reisch in dr. G. Schechtner.

Četrtek, 15. marec: Gozdarstvo.
Predavatelj: docent dr. R. Frauendorfer in dipl. ing. A. Trzeniowski.
Pričetek predavanj vsak dan dopoldne ob 8.30 uri, popoldne ob 14. uri.
Vstopnina 5 šilingov na dan.

že zginili za obzorjem in na širokem horizontu, podobno kakor na odprtem morju, nikjer ni bilo orientacijske točke. Bilo je nevarno, da zaidejo, saj ni deloval noben kompas, po katerem bi se lahko ravnali.

Naglo je zrasel pred njimi strm, okoli 2400 metrov visok gorski vrh. To je bil Pico, vsaj tako je vrh označen na Mesečevih kartah. Od tod so morali zaviti v pravem kotu proti severu. Napredovali so hitro in kmalu se je pokazala izza obzorja južna stena krožnega gorovja Plato. Pogorje ni bilo tako divje in mogočno kakor Alpe, dokaj enakomerno se je vzpenjalo do višine 1000 metrov. Preden pa so dospeli do grebena, so morali premagati zložne vzpetine predgorja.

Kakor že večkrat prej, so tudi sedaj vozilo razstavili in si naprtili na rame posamezne dele.

Preden so krenili navkreber, so zažgali tretji in za zdaj zadnji dimni znak. Minilo je že deset ur, kar so pristali na Mesecu. To so lahko lepo ugotovili po tem, koliko se je medtem obrnila Zemlja. Že čez dobro uro bo tovarišem na Zemlji „luna zašla“ in se bo na novo pokazala na nebu šele čez dobrih dvanaest ur.

Potem, ko so sprožili tretji znak svojega velikega uspeha, so se jeli vzpenjati po razklanih pregorjih Platonovega južnega pobočja. Na zemlji bi bila taka pot sila težavna, tu pa je prav smešno lahka. Mesta, ki bi jih na zemlji le z muko preplezali, so tu preprosto preskočili. Bilo je celo prav zabavno, ko so težko otovorjeni drzno tvegali vrstolomne skoke od skale na skalo. Tako so kar naglo prispeli do prelaza malo pod grebenom. Naravna pot se je prevesila navzdol in po kakih dveh sto metrih so zagledali obsežno notranjo ravnino gorovja. Ležala je precej nižje od Mare imbrum.

Krožno gorovje Plato je ena izmed na Mesecu pogostih oblik, ki jih imenujejo lunine kraterje ali, kadar

so večje, tudi krožna gorovja. Kakor prava ugasla ognjeniška žrela imajo v sredi globoko ravnino, ki jo obdaja visok krožni greben. So različno velika. Nekatera manjša žrela merijo samo kak kilometer, medtem ko ima Plato v premeru celih 96 kilometrov.

Pogled na notranjo ravnino, ležečo kakih 2000 metrov niže, je bil veličasten. Nasprotni greben je bil tako daleč, da je zginil za zaobljenostjo. To ravnino naj bi sedaj prečkali.

Zapazili pa so nekaj nenavadnega. Prvič na Mesecu je bil razgled moten, zabrisan. Bilo je, ko da bi nad velikimi ploskvijo Platonove ravnine ležala tenka, temnosiva meglica.

„Stara skrivnost!“ je navdušeno pojasnil Richter. „Plato je edino krožno gorovje, ki se mu ravnina ob visokem soncu temno obarva. Astronomi ne vedo, zakaj. Zdi se mi, da se mi bo posrečilo uganko razvozlati. Bržkone so se pod Platonom ohranili ostanki nekdanjega Mesečevega vulkanizma. Visoko, zelo močno sonce bržčas tanko kremenovo plast nekoliko razmehta in luknjičava tla začno propuščati magmatske pare. Ker ozračja ni, plini negibno vise nad ravnino in se ponoči spuste zopet k tlom. Pare pa utegnejo biti strupene. Ne vem, ali nas bodo naša oblačila mogla zavarovati pred njimi. Svetoval bi, da se ravnini izognemo!“

Mundus pa je vedel bolje. Varovalne obleke kemičnih strupov niso propuščale.

„Tudi jaz imam svoj ponos!“ je hudomušno dejal in tako smeri niso spremenili.

Mundus je predlagal majhen odmor. Bili so pač ljudje in niso mogli delati brez počitka kakor mrtvi stroji.

Norman je snemal s kamero vse, kar je le mogel ujeti. Mundus pa je legel vznak, si podložil z roko čelado in se spokojno zazrl v nebo.

Kakšno nebo! Sicer je videl ista ozvezdja, kakor z Zemlje, ker je bila razdalja 385.000 kilometrov za vesoljske razmere preneznatna, da bi se perspektiva kaj spremenila, toda med značilnimi zvezdami je bilo toliko novih nebesnih svetil, ki jih je z Zemlje moč videti le z velikimi daljnogledi. Kako čudovito!

Kako čudovito je bilo sploh to doživetje, ta največja pustolovščina, ki jo je kdaj koli doživel kak človek! Kakšna milost, biti prvi človek na tujem nebesnem tatesu, sprehajati se po poljanah, ki so bile tako nedosegljive, dokler človeški duh ni iznašel načinov, kako graditi mostove skozi vesolje v druge svetove! Kakšno čarobno zmoglost! Kako čudovito je biti človek! Bo lahko še kdaj tako neizmerno srečen, kakor v teh tihih trenutkih? Komaj kdaj na daljni Zemlji. Sloves njegovega imena, čudež oaze ob južnem tečaju, zvestoba mnogih prijateljev, ljubezen očarljive Barbare Keanhart — je bilo mogoče to primerjati s tem prvim korakom med zvezde?

Zbal se je, ko je skušal vprašanje zanikati. Ga je sla po pošastnem in nedosegljivem že tako prevzela, da je prevladala vse tišje vzgibe srca? Kakor uročen je strmel proti rdeči svetlečemu Marsu, ki ga je neubranljivo vabil in privlačil z mrzlo migetajočega zvezdnega neba.

Je bil to njegov naslednji cilj?

Minila je slaba ura. Izmenoma so se premeščali s sonca v senco in nazaj, ker je ta in ona temperatura postala kmalu neprijetna. Treba je bilo iti dalje. Pot do matere Zemlje je bila še dolga.

V ravnino so morali sestopiti zelo previdno. Iskali so primernih poti ob strmih prepadih in končno so pianjavo dosegli.

(Se nadaljuje)

Recknagel najboljši tudi na smučarskih poletih na Kulmu

Peter Lesser izenačil Šlibarjev rekord

V nedeljo, dne 4. marca je bil v Mitterndorfu na Štajerskem zaključen IV. teden mednarodnih smučarskih poletov FIS, katerega prizorišče je bila velika, v ta namen posebno prenovljena skakalnica na Kulmu.

Nedeljski prireditvi je prisostvovalo več kot 40.000 gledalcev iz vse Avstrije in tudi precej gostov iz tujine ter z velikim navdušenjem pozdravilo premočno zmago na IV. tednu smučarskih poletov FIS „Kralja zračnih višav“ ter olimpijskega in svetovnega prvaka Helmuta Recknagla in 38 pogumnih tekmecev iz obeh Nemčij, Ita-

s skupnimi 477,5 tčke pred drugoplasiranim najboljšim Happlejem (Zah. Nemčija) s 448,7 t. zasedel najboljšo mesto.

Brez dvoma pa je bila velika senzacija ko je pri uradnem treningu vzhodnonemški skakalec Peter Lesser poletel 141 metrov in s tem poletom izenačil svetovni rekord Jožefa Šlibarja, ki ga je lani dosegel v Obersdorfu.

Rezultati nedeljske tekme:

1. Recknagel (Vzhodna Nemčija) 234,5 točk (128, 125 m); 2. Happle 231,6

(128, 128 m); 3. Ihle 227,1 (129, 124 m); 4. Bolkart (vsi Zah. Nemčija) 224,6 (119, 123 m); 5. Wala 221,4 (119, 127 m); 6. Lacziak (oba Poljska) 220,1 (118, 123 m); 7. Egger (Avstrija) 217,1 (117, 120 m); 8. do 9. Schramm 211,6 (122, 117 m); in Lesser (oba Vzh. Nemčija) 211,6 (121, 119 m); 10. Lichtenegger (Avstrija) 207,1 (120, 116 m). Ostali Avstrijci: 11. Müller, 12. Habsatter.

Čeprav so Avstrijci v začetku tedna poletov razočarani, sta se v dokončnem plasmaju le uvrstila dva v stolp prvih 10 in sicer Egger in Lichtenegger.

Jugoslovansko moštvo tokrat ni uspelo, da bi pokazalo tisti uspeh, kateri je bil od njih pričakovano. Tako so se skupnem plasmaju uvrstili le na 20. (Jemc), 23. (Šlibar), 27. (Zajc) in (Oman) 28. mesto.

lije, Poljske, Avstrije, Jugoslavije, ZDA, Norveške, Finske in Švedske.

Tri dni so se spuščali najboljši skakalci iz vsega sveta po zaletu velike skakalnice in se skušali v tej disciplini čim bolj uveljaviti za prva mesta.

Helmut Recknagel se je že v začetku izkazal za najboljšega, tako da je za nedeljsko tekmo imel zmago takorekoč že zagotovljeno, ker je v skupnem plasmaju pustil svoje tekmece za 20 točk za seboj. S skokoma 128 in 125 metrov pa je zabeležil še izdaten izkupiček 234,5 točke in se tako

Iščem dve ženski za pospravljanje sob ter delo v kuhinji. Ponudbe na Pension Miškulnik, St. Kathrein pošta Škofiče — Schießling/See.

RADIO CELOVEC

I. PROGRAM

Poročila: 5.45, 6.45, 7.45, 12.30, 17.00, 20.00, 22.00.

Dnevne oddaje: 5.55 Kmečka oddaja — 6.10 Jutranja gimnazika — 7.55 Gospodarske vesti — 9.00 Pozdrav nate — 10.10 Za gospodinjstvo — 11.00 Zabavna glasba — 13.10 Opoldanski koncert — 18.55 Sport — 19.30 Odmev časa — 20.10 Deželna poročila — 22.10 Pogled v svet.

Sobota, 10. 3.: 8.15 Orkestrski koncert — 13.05 Iz časa ljubega Avgustina — 14.15 Pozdrav nate — 15.45 Mi obravnavamo gospodarske knjige — 16.30 Za delovno ženo — 17.10 Kramljanje o glasbi — 20.15 Opera „Kralj Odipus“.

Nedelja, 11. 3.: 8.05 Kmečka oddaja — 9.00 Popevke — 12.00 Glasbena nedeljska promenada — 13.45 Iz domovine — 14.30 Pozdrav nate — 17.05 Plesna glasba — 19.00 Sport — 20.10 Intermezzo — 20.15 ... ampak bog me je, dramsko delo Ensta Barlača.

Ponedeljek, 12. 3.: 8.15 Koncertna ura — 15.00 Posebej za vas — 15.45 Knjižni kotiček — 17.10 Popoldanski koncert — 18.25 Za vas? za vse! — 19.50 Zvečer še budni — 20.15 In kaj je vaše mnenje? Problemi vsakdanjosti — 20.30 Rumeni ponedeljek — 22.15 Staroavstrijska slikanica.

Torek, 13. 3.: 8.15 Jutranji koncert — 14.45 Dežela in ljudstvo. Koroški pesništvo: Socialna lirika — 15.00 Posebej za vas — 16.00 Nans'op glasba — 17.10 V koncertni kavarni — 18.15 Iz prve roke — 18.35 „Moja pesem“ — K nemški literarni analogniji — 20.15 „Skopa“, od Jeana Baptista Moliera.

Sreda, 14. 3.: 15.00 Glasba za mladino — 15.45 Mi vam predstavimo: BETH-A-BA, nov koroški lirik — 17.10 V koncertni kavarni — 18.30 Pogovor o znanosti — 19.00 Ritmična muzika — 20.15 „Dnevni časi“.

Četrtek, 15. 3.: 8.00 Zveneti jutranji pozdrav — 14.45 Ura pesmi — 15.45 Aktualne poročila — 17.10 Popoldanski koncert — 18.00 Kulturna poročila s Koroške — 18.20 Gospodarski komentar — 20.15 Tiha polja: „Siro blato“ — 21.10 Mi pojemo.

Petek, 16. 3.: 8.00 Zveneti jutranji pozdrav — 15.00 Komorna glasba — 16.00 Non stop glasba — 17.10 Koncert — 18.00 Koroška družina — 20.15 Halo, teena-gerji! — 21.00 Glasbene šarade.

II. PROGRAM

Sobota, 10. 3.: 8.20 Glasba na tekočem traku — 9.45 Zabavni zvoki — 12.03 Avtomobilisti na poti — 14.00 Glasba ne pozna meja — 15.15 Iz parlamenta — 17.40 Ljudstvo in dežela — 19.10 Oddaja vicekanclerja — 19.35 „Nesporazum“ radijski skeč — 22.15 In jutri je nedelja.

Ta teden vam priporočamo

Knjige za sadjarje in vrtnarje

- Flego: PRAKTIČNO SADJARSTVO, 270 str. ppl. 25.— šil.
- Flego: OSKRBOVANJE SADNEGA DREVJA, 176 str. br. 15.— šil.
- Adamič: OBNOVA NAŠIH SADOVNJAKOV, 204 str. br. 18.— šil.
- Čapek: VRTIKARJEVO LETO, 96 str. br. 12.— šil.
- Zaplotnik: ZATIRANJE PLEVELA, 110 str. br. 12.— šil.

Vsem praktičnim kmetovalcem, zlasti pa onim, ki držijo goveda sivorjave in simodolske pasme pa priporočamo priručnik

- BOLJŠA IN CENEJŠA KRMA — KLJUČ K RENTABILNOSTI
- GOVEDOREJE, 96 str. br., ki jo je izdala Slovenska kmečka zveza in ki stane 10.— šil.

V knjigarni „Naša knjiga“, Celovec, Wulfengasse

SLOVENSKI vestnik

Dokončni skupni rezultati v Kulmu:

1. Recknagel 477,5 točk
2. Happle 448,7
3. Bolkart 442,9
4. Schramm 434,7
5. Wala 433,5
6. Lacziak 433,2
7. Egger (Avstrija) 429,7
8. Lichtenegger (Avstrija) 420,7
9. Ihle 419,8
10. Lesser 415,2

Ostali Avstrijci: 12. Müller, 14. Habsatter, 23. Heigenhauser, 34. Köstinger, 36. Moser, 39. Niederhammer.

Športno društvo Zahomec je imelo svoje prvenstvo v smučarskih skokih

Preklo s soboto je priredilo športno društvo v Zahomcu za svoje člane prvenstvo v smučarskih skokih. Da pa se je tekme lahko udeležil vsak član ne glede na starost, so tekmo priredili na mali 30-metrski skakalnici.

Izmed številnih tekmovalcev so prvih pet mest zasedli naslednji člani:

1. Valentin Wiegele
2. Franci Wiegele
3. Aloiz Rausch

4. oz. 5. mesto pa sta si z enakimi točkami delila Valentin Hebein in Erwin Hohenwarter.

Koroški smučarji v Romunijo

Mednarodnega smučarskega prvenstva v Romuniji, ki se je pričelo danes in bo trajalo do nedelje, se udeležujejo tudi smučarji Koroške in Vzhodnotirolske smučarske zveze. Za to tekmovalstvo so bili imenovani: Hermann Muckenschnabel, Stefan Sodal, Hermann Stotter in Gerhard Fercher. Imenovani so v torek, 6. t. m. odpotovali z letalom z Dunaja v Bukarešto.

Koroški zmagali v Kranjski gori

Na mednarodnem mladinskem troboju v veletalomu je zmagala Koroška s 47,7 negativne točke pred Slovenijo 152,86 in Videmsko pokrajino, od katere je privozil na cilj le en tekmovalac. Za vsako reprezentanco so startali po štirje mladinci, uvrstitev najboljših treh pa so računali za končni plasman.

Med posamezniki je bil najboljši Ernest Mayer (Koroška) 2:06,5 pred rojakom Franzom Rauterjem 2:08,7, Gučkom (Slovenija) 2:12,8. Edini predstavnik Videmske pokrajine, ki je privozil na cilj, je bil Oltzinger, ki je bil s časom 3:23,5 deseti.

Praga je bila dolga 2200 metrov, imela je 550 m višinske razlike in 50 vracov. V zgornjem delu je megla možno ovirala tekmovalce, kar je tudi vzrok številnim padcem.

HOKEJ NA LEDU

Avstrijsko nacionalno moštvo v hokeju na ledu ima slabe izgleda za svetovno prvenstvo v ZDA

Avstrijsko nacionalno moštvo v hokeju na ledu je pred odhodom na svetovno prvenstvo bilo dvakrat poraženo. In sicer v Boznu z 4:12 in v Cortini 3:4.

Vaški fantje igrajo in pojo — 13.30 Serenada Lhotke in nekatere druge hrvaške skladbe — 13.50 Češka zabavna glasba — 15.20 Od pianina do velikega plesnega orkestra — 18.10 Kvintet brač'ov Avsenik — 19.05 Zabavna glasba slovenskih avtorjev — 20.15 Tedenski zunanje-politični pregled — 22.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

RADIO TRST

Slovenske oddaje na valu 306,1 ali 980 Kc/sek.

Sobota, 10. 3.: 13.30 Plošče prvič v oddaji — 15.30 „Ulva“, igra v 4 dejanjih — 17.45 Danle Alighieri: Božanska komedija — 18.30 Jazz panorama — 19.00 Pomenek s poslušalkami.

Nedelja, 11. 3.: 9.30 Slovenski narodni molitvi — 11.30 Oddaja za najmlajše: „Rdeča kapica“ — 12.30 Glasbo po željah — 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... Odmevi tedna v naši deželi — 17.00 Za smeh in dobro voljo (Ponovitev) — 19.15 Nedeljski vesnik — 21.30 Koncerti Trio Veronek — Risto Savin: Trio v g-molu.

Ponedeljek, 12. 3.: 18.00 Italijanska po radiu. Osnovni tečaj 18. lekcija. Pripravil prof. Janko Jež — 18.30 Mladi solisti — 20.30 Antonia Smareglia: „Iskrna svatba.“ — 21.00 Slovenske Lavre: Martin Jevnikar „Oton Župančič in Albertina, Julijana in Ana Kesslerjeva — 21.35 Koncert pianista Gabriela Devetaka.

Sreda, 14. 3.: 18.30 Italijanski operni pevci — 19.00 Zdravstvena oddaja. Sesavlja dr. Milan Stare — 20.30

Močna sadna drevesca in ribeze nudi drevesnica

MARKO POLZER
pošta Št. Vid v Podjuni
Št. Veit in Jauntal

Klasik meseca: Carlo Goldoni: „Roburski“.

Četrtek, 15. 3.: 18.30 Iz italijanskega glasbenega usvajanja — 19.00 Širimo obzorja: „Nova občevalna sredstva“ — 20.30 Simfonični koncert, ki ga vodi Rene Leibowitz s sodelovanjem haristične Suzanne Mildonian.

Petek, 16. 3.: 18.00 Italijanska po radiu. Spolnjevredni tečaj — 18.30 Skladbe sodobnih jugoslovanskih avtorjev — 19.15 Glasbeni kaleidoskop — 20.30 Gospodstvo in delo — 21.00 Koncert operne glasbe.

TELEVIZIJA

Nedelja, 11. 3.: 17.00 Za mladino od 14 let — 19.00 V žarometu — sedem dni v dogajanju časa — 19.20 Golovo vas bo zanimalo — 19.30 Družina Leitner — 20.15 Prenos iz nemške televizije.

Ponedeljek, 12. 3.: 19.35 Pogled v deželo — 20.30 Aktualni sport — 20.50 Enaindvajset — Quiz za vse, ki veliko vedo — 21.30 Napišimo, televizijski film.

Torek, 13. 3.: 19.30 Oddaja za gospodinjstvo — 20.25 V ognju tiska — 20.55 Tat iz Bagdada, pravljinski film. — 21.00 Glasbeni koncert — 21.30 Za vas notirano — 20.00 Intervizija iz Prage.

Četrtek, 15. 3.: 11.00 Televizijska oddaja za žolo — 19.35 Sport — 20.20 Prenos nemške televizije „Tevya in njegove hčerke“ — 21.50 Prenos iz Prage: Kura za gospoda.

Petek, 16. 3.: 19.35 Žarometi iz Avstrije — 20.20 Filmski mozaik — 20.30 Prenos iz ljudskega gledališča „Gospa Sultner“ žaloigra — 22.20 Prenos iz Prage: svetovno prvenstvo v umetnem drsanju na ledu.